

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 31. august 2006
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2005-740-0031
Dok.: BGJ40204

UDKAST

Forslag

til

Lov om Bruxelles I-forordningen m.v.

Kapitel 1. Almindelige bestemmelser

§ 1. Bestemmelserne i aftale af 19. oktober 2005 mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, jf. bilag 1 til denne lov, samt bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen, jf. bilag 2 til denne lov, og gennemførelsesforanstaltningerne hertil, jf. bilag 3 og 4 til denne lov, gælder her i landet.

Kapitel 2. Anerkendelse og fuldbyrdelse

§ 2. Anmodning om, at en udenlandsk retsafgørelse, som er omfattet af Bruxelles I-forordningen, erklæres eksigibel, indgives til fogedretten. Anmodningen skal være skriftlig.

Stk. 2. Der kan samtidig med en anmodning efter stk. 1 anmodes om fuldbyrdelse af afgørelsen efter retsplejelovens regler.

Stk. 3. Fogedrettens afgørelse om, hvorvidt retsafgørelsen er eksigibel, træffes ved kendelse.

§ 3. Fogedrettens afgørelse om eksigibilitet kan med de ændringer, der følger af denne lov, kæres til landsretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37.

Stk. 2. Landsrettens afgørelse kan med de ændringer, der følger af denne lov, og med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet kæres til Højesteret efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37.

Stk. 3. Den ret, hvortil afgørelsen kæres, giver parterne adgang til at udtale sig. Retten kan bestemme, at der skal foretages mundtlig forhandling.

§ 4. En retsafgørelse, der er erklæret eksigibel, kan med de ændringer, der følger af denne lov, fuldbyrdes efter de regler, der gælder for fuldbyrdelse af danske afgørelser.

Stk. 2. I tiden, indtil fristen for kære af afgørelsen om eksigibilitet er udløbet, eller indtil en eventuel kære er afgjort, kan der uanset fristen i retsplejelovens § 480 foretages udlæg eller andre fuldbyrdelseskridt. Der kan dog ikke foretages tvangsauktion over udlagt gods eller i øvrigt foretages skridt, der går videre end til at sikre tilstedeværelsen af gods, hvori fuldbyrdelse kan ske. Et udlægs plads i rækkefølgen mellem flere udlæg i samme aktiv, jf. retsplejelovens § 526, regnes tidligst fra tidspunktet for afgørelsen om, at den udenlandske retsafgørelse er eksigibel.

§ 5. En afgørelse om et borgerligt krav, der er truffet i en anden EU-medlemsstat i forbindelse med retsforfølgning mod en person for en uagtsom lovovertrædelse, kan ikke anerkendes eller fuldbyrdes her i landet, såfremt den pågældende person

- 1) hverken har bopæl eller er statsborger i afgørelsesstaten,
- 2) er udeblevet, efter at retten i afgørelsesstaten har bestemt, at den pågældende skal møde personligt, og
- 3) ikke har haft mulighed for at varetage sine interesser under sagen.

§ 6. Der kan ikke her i landet fastsættes eller fuldbyrdes forvandlingsstraf for en udenlandsk tvangsbøde. Det samme gælder med hensyn til afgørelser om afsoning af underholdsbidrag, der er pålagt i udlandet.

§ 7. En fordringshaver, der helt eller delvis har haft fri proces i domsstaten eller været fritaget for gebyrer og omkostninger, har fri proces eller er fritaget at betale for gebyrer og omkostninger i samme omfang under fuldbyrdelsessagen.

§ 8. Reglerne i dette kapitel finder tilsvarende anvendelse på

- 1) anmodninger om, at et officielt bekræftet dokument eller et retsforlig erklæres for eksigibelt efter artikel 57 og 58 i Bruxelles I-forordningen, og
- 2) anmodninger om, at en retsafgørelse skal anerkendes efter artikel 33, stk. 2, i Bruxelles I-forordningen.

Kapitel 3. Bemyndigelse

§ 9. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om gennemførelse af lovens § 1.

Stk. 2. Justitsministeren kan bestemme, at loven med de nødvendige ændringer finder anvendelse på ændringer af og gennemførelsesbestemmelser til Bruxelles I-forordningen.

Stk. 3. Justitsministeren kan bestemme, at loven med de nødvendige ændringer finder anvendelse på konventioner om andre landes og territoriers tilknytning til reglerne i Bruxelles I-forordningen eller bestemmelser, der i det væsentlige svarer hertil.

Kapitel 4. Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 10. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

§ 11. I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 910 af 27. september 2005, som ændret senest ved lov nr. 538 af 8. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. § 247, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

”I sager, der er omfattet af en international overenskomst, som er gennemført i dansk ret ved lov om EF-domskonventionen m.v. eller lov om Bruxelles I-forordningen m.v., herunder ved bekendtgørelse i medfør af de nævnte love, anvendes overenskomstens værnetingsregler.”

2. I § 247, stk. 2, ændres ”konvention” til: ”international overenskomst”.

§ 12. I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 806 af 24. august 2000, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 539 af 8. juni 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 20 indsættes som nr. 8:

”8) afgørelser efter lov om Bruxelles I-forordningen m.v. eller lov om EF-domskonventionen m.v. om, at en udenlandsk retsafgørelse skal anerkendes eller er eksigibel her i landet, eller at et udenlandsk officielt bekræftet dokument eller retsforlig er eksigibelt her i landet.”

§ 13. I søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 538 af 15. juni 2004, som ændret senest ved § 39 i lov nr. 538 af 8. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. § 310, stk. 5, affattes således:

”Stk. 5. Stk. 1 og 4 gælder ikke, hvis hverken det aftalte leveringssted eller det aftalte eller faktiske udleveringssted efter § 252, stk. 3, ligger i Danmark, Finland, Norge eller Sverige, eller hvis andet følger af lov om Bruxelles I-forordningen m.v. eller af lov om EF-domskonventionen m.v., herunder bekendtgørelser udstedt i medfør af disse love.”

2. § 429, stk. 3, affattes således:

”Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder dog ikke, hvis andet følger af lov om Bruxelles I-forordningen m.v. eller af lov om EF-domskonventionen m.v., herunder bekendtgørelser udstedt i medfør af disse love.”

§ 14. I sømandsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 742 af 18. juli 2005, som ændret ved § 2 i lov nr. 547 af 8. juni 2006, foretages følgende ændring:

1. § 17, stk. 1, nr. 7, affattes således:

”7) i strid med § 64 indbringer en tvist om tjenesteforholdet for udenlandsk myndighed.”

2. I § 64, stk. 4, 3. pkt., ændres ”dansk domstol” til ”retten”.

3. I § 64 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

”Stk. 5. Stk. 2 og 3 gælder ikke, hvis andet følger af lov om Bruxelles I-forordningen m.v.

§ 15. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget har til formål at gennemføre aftale af 19. oktober 2005 mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område. Ved aftalen tilknyttes Danmark ved en såkaldt parallelaftale på mellemstatsligt grundlag reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen), således at reglerne i Bruxelles I-forordningen, der hidtil ikke har omfattet Danmark, kommer til at gælde mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater.

Bruxelles I-forordningen indeholder regler mellem EU-medlemsstaterne (bortset fra Danmark) om, hvilke retter der er kompetente i internationale civile sager (værneting), og om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i civile sager. Forordningen har således væsentlig betydning for gennemførelse af retssager på tværs af grænserne inden for EU.

Reglerne i forordningen svarer med visse ændringer til konvention af 27. september 1968 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, med senere ændringer (EF-domskonventionen), som er tiltrådt af de 15 ”gamle” EU-medlemsstater, herunder Danmark. Med forordningen er der gennemført en revision og modernisering af regelsættet.

Bruxelles I-forordningen er vedtaget med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV. Som følge af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender deltog Danmark ikke i vedtagelsen af forordningen, og forordningen er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark, jf. pkt. 3 nedenfor.

Forordningen har inden for Den Europæiske Union med undtagelse af Danmark erstattet EF-domskonventionen. I forholdet mellem Danmark og de 14 EU-lande, der har tiltrådt EF-domskonventionen, gælder fortsat reglerne i EF-domskonventionen.

Med henblik på at der i internationale sager inden for Den Europæiske Union kommer til at gælde de samme regler om værneting og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser for Danmark som for de øvrige EU-lande har regeringen efter forelæggelse for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg anmodet om, at Danmark på mellemstatsligt grundlag bliver tilknyttet Bruxelles I-forordningen. Regeringen har tilsvarende anmodet om, at Danmark tilknyttes bl.a. forkyndelsesforordningen (Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager).

Den 19. oktober 2005 har Fællesskabet og Danmark undertegnet såkaldte parallelaftaler, hvorefter Danmark tilknyttes de nævnte forordninger på mellemstatsligt grundlag. En sådan parallelaf-

tale kan indgås med fuld respekt af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender, idet Danmark ifølge Edinburgh-afgørelsen deltager fuldt ud i det mellemstatslige samarbejde om retlige og indre anliggender. Forbeholdet retter sig alene mod, at en del af samarbejdet ved Amsterdam-traktaten, der trådte i kraft den 1. maj 1999, blev overstatsligt. En parallelaftale indgås og skal gennemføres i dansk ret på samme måde som andre mellemstatslige aftaler (traktater).

Det bemærkes, at der på Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations område er indgået lignende parallelaftaler vedrørende Dublinforordningen og Eurodacforordningen (Rådets forordning (EF) nr. 343/2003 af 18. februar 2003 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der indgives af en tredjelandstatsborger i en af medlemsstaterne, med senere ændringer og Rådets forordning (EF) nr. 2725/2000 af 11. december 2000 om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublinkonventionen med senere ændringer). Disse parallelaftaler er gennemført i dansk ret ved lov nr. 323 af 18. maj 2005 om ændring af udlændingeloven (Tilknytning til Eurodacforordningen og Dublinforordningen på mellemstatsligt grundlag).

Med en vedtagelse af lovforslaget giver Folketinget i medfør af grundlovens § 19 samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne tiltræder parallelaftalen om dansk tilknytning til Bruxelles I-forordningen.

Der er samtidig fremsat lovforslag om gennemførelse af parallelaftalen om forkyndelsesforordningen (parallelaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager) (L ...).

2. *Gældende ret*

2.1. *Retsplejelovens almindelige regler om værneting og om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser mv.*

Retsplejelovens kapitel 22 (§§ 235-248) indeholder regler om retternes stedlige kompetence i civile sager (værneting). Reglerne regulerer både, om en sag kan anlægges her i landet, og hvilken ret der i givet fald er den stedligt kompetente.

Som udgangspunkt anlægges en sag ved sagsøgtes hjemting. Hjemtinget er den retskreds, hvor sagsøgte, hvis der er tale om en person, bor eller opholder sig (§§ 235-238). Er der tale om et selskab, en forening eller en kommune, er hjemtinget den retskreds, hvor hovedkontoret ligger.

Rettens kompetence kan dog også hvile på andet end sagsøgtes hjemsted. Således kan sager vedrørende fast ejendom anlægges, hvor ejendommen ligger (§ 241), og sager om kontraktsforhold anlægges, hvor forpligtelsen – for så vidt der ikke er tale om et pengekrav – er opfyldt eller skal opfyldes (§ 242). Sager, hvor der påstås straf, erstatning eller oprejsning i anledning af retskrænkelser kan anlægges, hvor retskrænkelsen er foregået (§ 243), og sager om forbrugeraftaler, der ikke er indgået ved personlig henvendelse på den erhvervsdrivendes faste forretningssted, kan forbrugeren anlægge ved sit eget hjemting (§ 244). Endelig kan rettens kompetence hvile på parternes aftale herom (en værnetingsaftale) (§ 245).

Retsplejelovens §§ 246 og 247 indeholder særlige regler om danske domstoles internationale kompetence, dvs. hvor parterne har bopæl i forskellige lande.

Retsplejelovens § 246 omhandler domstolenes internationale kompetence uden for EF-domskonventionens og Lugano-konventionens område, jf. herom pkt. 2.2 nedenfor. Sager mod personer, selskaber mv., der ikke har hjemting i Danmark, kan anlægges her i landet, hvis nogen ret efter de ovenfor nævnte supplerende værnetingsbestemmelser kan anses som værneting i sagen. I sager om forbrugeraftaler kan forbrugeren under nærmere angivne betingelser anlægge sagen ved sit eget hjemting.

Retsplejelovens § 246, stk. 2, indeholder en særbestemmelse om, at sager vedrørende formue- retsforhold – hvis ingen anden dansk ret er kompetent – kan anlægges på det sted, hvor en sag- søgt person opholder sig ved stævningens forkyndelse, eller hvor sagsøgte (en person eller et selskab mv.) på tidspunktet for sagens anlæg har gods.

Retsplejelovens § 247 omhandler domstolenes internationale kompetence, når sagen er omfattet af EF-domskonventionen eller Lugano-konventionen, og fastslår bl.a., at EF- domskonventionslovens (eller Lugano-konventionens) regler finder anvendelse i disse sager, jf. pkt. 2.3 nedenfor.

Retten påser af egen drift, at den har kompetence i sagen, jf. retsplejelovens § 248. Protesterer sagsøgte ikke inden for en vis frist mod rettens kompetence, anses retten for rette værneting.

For så vidt angår reglerne om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser kan justitsministeren efter retsplejelovens § 223 a fastsætte bestemmelser, hvorefter bl.a. udenland- ske retsafgørelser og forlig skal have bindende virkning her i landet, hvis anerkendelsen ikke er åbenbart uforenelig med landets retsorden. Bemyndigelsen er alene udnyttet ved anordning nr. 148 af 13. april 1938, der vedrører visse tyske domme mv. Tilsvarende indeholder retsplejelo- vens § 479 en bemyndigelse for ministeren til at bestemme, at bl.a. udenlandske retsafgørelser kan fuldbyrdes her i landet, hvis afgørelsen kan fuldbyrdes i det land, hvor afgørelsen er truffet, eller efter hvis ret afgørelsen skal bedømmes, og hvis afgørelsen ikke er åbenbart u-forenelig med landets retsorden. Bemyndigelsen er ikke udnyttet.

Disse bestemmelser er udtryk for, at udenlandske retsafgørelser mv. som udgangspunkt ikke har bindende virkning og ikke kan fuldbyrdes her i landet. Der er dog i visse særlove, navnlig EF- domskonventionsloven, fastsat særlige lovregler om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse uden- landske retsafgørelser mv., jf. nedenfor under pkt. 2.3.

2.2. Danmarks deltagelse i internationale konventioner om domstolenes kompetence og om an- erkendelse og fuldbyrdelse

Danmark har tiltrådt flere europæiske konventioner om domstolenes internationale kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civilretlige område.

Den væsentligste af disse er den ovenfor under pkt. 1 nævnte EF-domskonvention af 27. septem- ber 1968 med senere ændringer. Konventionen er udarbejdet inden for rammerne af det davæ-

rende mellemstatslige europæiske samarbejde på civilrettens område og indeholder bl.a. regler om retternes kompetence i internationale sager og om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af fremmede retsafgørelser mv. på det civil- og handelsretlige område. Konventionen er tiltrådt af de 15 "gamle" EU-medlemsstater, men ikke af de nye øst- og centraleuropæiske EU-medlemsstater.

Konventionen er ændret flere gange, og der er udarbejdet flere protokoller i tilknytning til konventionen, herunder en der tillægger EF-Domstolen kompetence på konventionens område. Konventionen med protokoller er gennemført i dansk ret ved lov nr. 325 af 4. juni 1986 om EF-domskonventionen mv., som ændret ved lov nr. 209 af 29. marts 1995, jf. under pkt. 2.3 nedenfor. EF-domskonventionsloven bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1052/1985 om retternes stedlige kompetence i borgerlige sager mv.

En nærmere gennemgang af konventionens bestemmelser findes i bemærkningerne til forslaget til EF-domskonventionsloven, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, side 2953 ff., og i Retsplejerådets betænkning nr. 1052/1985.

Mellem EU-medlemsstaterne (bortset fra Danmark) er EF-domskonventionen i dag erstattet af Bruxelles I-forordningen, der regulerer det samme område som konventionen. Da forordningen er omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, og derfor ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, gælder EF-domskonventionen stadig i forholdet mellem Danmark og de EU-lande, der har tiltrådt konventionen.

Med konvention af 16. september 1988 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (Lugano-konventionen) er der fastsat regler, der stort set svarer til reglerne i EF-domskonventionen. Lugano-konventionen er tiltrådt af de 15 "gamle" EU-medlemsstater – herunder Danmark – samt af Norge, Island, Schweiz og Polen. Luganokonventionen er med hjemmel i EF-domskonventionslovens § 15 gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 70 af 12. februar 1996 om anvendelse af lov om EF-domskonventionen mv. på konventionen af 16. september 1988 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, og de til denne konvention knyttede protokoller mv. Konventionen er for tiden under revision med henblik på tilnærmelse til Bruxelles I-forordningen, jf. herved pkt. 5 nedenfor.

Mellem de nordiske lande er der en lang tradition for at anerkende og fuldbyrde hinandens afgørelser på det civilretlige område. Mellem de nordiske lande med undtagelse af Island gælder i dag Den nordiske konvention af 11. oktober 1977 om anerkendelse og fuldbyrdelse af privatretlige krav (Den nordiske domskonvention). Konventionen, som er gennemført i dansk ret ved lov om anerkendelse af nordiske afgørelser om privatretlige krav og om ændring af retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 15. september 1986 med senere ændringer, har mistet en stor del af sin praktiske betydning, idet EF-domskonventionen og Lugano-konventionen træder i stedet for konventionen på de sagsområder, som er dækket af disse konventioner. Island har ikke tiltrådt den nordiske konvention.

Der gælder ikke i dag mellemstatslige aftaler om retternes kompetence og om gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser mellem Danmark og de nye central- og østeuropæiske EU-lande, bortset fra Polen som har tiltrådt Lugano-konventionen.

2.3. EF-domskonventionslovens regler

EF-domskonventionen og de to protokoller hertil er som nævnt ovenfor under pkt. 2.2 gennemført i dansk ret ved EF-domskonventionsloven. Lovteknisk er gennemførelsen sket ved en kombination af dels inkorporering af konventionen i dansk ret, dels omskrivning af visse af konventionens lovbestemmelser i EF-domskonventionsloven. Således fastslår lovens § 1, at konventionen med senere ændringer gælder i Danmark (inkorporering), men samtidig er en række af konventionens bestemmelser indarbejdet i loven sammen med de nødvendige gennemførelsesbestemmelser (omskrivning).

Bestemmelsen i lovens § 1, hvorefter konventionen gælder her i landet, indebærer, at konventionens bestemmelser gøres til en del af dansk ret.

Lovens § 2, stk. 1, fastslår, at konventionens værntingsbestemmelser anvendes i sager omfattet af EF-domskonventionen. En tilsvarende bestemmelse findes i retsplejelovens § 247, stk. 2.

Lovens § 2, stk. 2, fastslår den stedlige kompetence, såfremt der ikke i øvrigt er værneting her i landet for en sag, der efter konventionen kan eller skal anlægges her, jf. herved også retsplejelovens § 247, stk. 2. I disse tilfælde anlægges sagen ved sagsøgerens hjemting, eller såfremt sagsøgeren ikke har hjemting her i landet, ved Københavns byret eller Østre Landsret.

Lovens kapitel 3 indeholder regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser mv. Af § 5 fremgår, at anmodning om fuldbyrdelse skal indgives til fogedretten. Loven skelner ikke udtrykkeligt mellem en anmodning om, at retsafgørelsen mv. erklæres eksigibel (dvs. at fogedretten fastslår, at retsafgørelsen kan fuldbyrdes her i landet), og en anmodning om fuldbyrdelse (dvs. at fogedretten tvangsfuldbyrder kravet f.eks. ved udlæg i domfældtes aktiver). Efter det for Justitsministeriet oplyste anses en anmodning om fuldbyrdelse i praksis at omfatte, både at retsafgørelsen erklæres for eksigibel, og at retsafgørelsen efterfølgende tvangsfuldbyrdes. Efter § 5, stk. 2, skal anmodningen være ledsaget af 1) en udskrift af afgørelsen, der er bekræftet af vedkommende ret, 2) bevis for, at afgørelsen er eksigibel i domsstaten, og for at den forkyndt, samt 3) ved udeblivelsesdomme bevis for, at stævningen er forkyndt for den udeblevne.

Fogedretten afgør ved kendelse, om anmodningen om eksekvatur (afgørelsen om, at retsafgørelsen er eksigibel) kan imødekommes, uden at den forpligtede får lejlighed til at udtale sig, jf. EF-domskonventionslovens § 6. Fogedretten påser, om der foreligger en nægtelsesgrund efter EF-domskonventionens artikel 27-28 eller den tilhørende protokols artikel II, stk. 2, om civilretlige krav i forbindelse med retsforfølgning for en uagtsom lovovertrædelse, herunder om retsafgørelsen strider mod grundlæggende retsprincipper, og om stævningen er behørigt forkyndt.

Finder fogedretten efter denne forholdsvis begrænsede prøvelse, at retsafgørelsen ikke er eksigibel, underrettes fordringshaveren herom, jf. lovens § 7. Det følger forudsætningsvis af lovens § 9, at afgørelsen skal forkyndes for fordringshaveren.

Uanset at EF-domskonventionen alene indeholder en kærefrist for den forpligtede, fastsætter lovens § 9 også en frist for fordringshaveren til at kære fogedrettens afgørelse om at nægte eksekvatur. Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, side 2968, fremgår, at baggrunden herfor bl.a. er hensynet til prioritetsrækkefølgen ved flere udlæg i samme

aktiv, der efter retsplejelovens § 526, stk. 1, regnes fra indgivelsen af anmodningen om udlæg. Der henvises endvidere til indrettelses- og rimelighedsbetragtninger.

Erklærer fogedretten afgørelsen eksigibel, forkyndes dette for den forpligtede, ligesom fordringshaveren eller dennes repræsentant underrettes. Den forpligtede kan herefter kære afgørelsen til landsretten.

Der kan, uanset om kærefristen er udløbet, og uanset om eksekvaturafgørelsen er påkæret, allerede fra fogedrettens afgørelse foretages udlæg eller andre fuldbyrdelsesskridt, jf. lovens § 8. I overensstemmelse med EF-domskonventionens artikel 39, hvorefter der, indtil appelfristen er udløbet, og en eventuel appel er afgjort, alene kan anvendes sikrende retsmidler mod den forpligtede, fremgår det af lovens § 8, stk. 2, 2. pkt., at der i dette tidsrum ikke kan foretages tvangsauktion over udlagt gods eller i øvrigt foretages skridt, der går videre end til at sikre tilstedeværelsen af gods, hvori fuldbyrdelse kan ske. Gøres der udlæg i penge eller værdipapirer, må aktiverne således tages i forvaring af fogedretten, jf. betænkning nr. 1052/1985, side 99.

Fuldbyrdelsen foretages i øvrigt efter samme regler, som gælder for fuldbyrdelse af danske afgørelser, jf. lovens § 14, dvs. retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse.

Af lovens § 11 fremgår, at skyldneren skal tilsiges til at give møde i kæremål, som rejses af fordringshaveren. Af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, side 2968, fremgår, at bestemmelsen forudsættes anvendt på den måde, at skyldneren opfordres til at udtale sig om, hvorvidt pågældende ønsker kæremålet behandlet mundtligt. Fremsættes en begæring herom, træffer kæreinstansen afgørelse om, hvorvidt mundtlig behandling kan finde sted, jf. retsplejelovens § 398, stk. 2. I modsat fald behandles kæremålet skriftligt.

Af lovens § 12, stk. 2, fremgår, at der ikke kan fastsættes eller fuldbyrdes forvandlingsstraf for en udenlandsk tvangsbøde. Det samme gælder med hensyn til afgørelser om afsoning af underholdsbidrag pålagt i udlandet.

Af § 13 fremgår, at en fordringshaver, der i domsstaten har fri proces eller er fritaget for gebyrer og omkostninger, har fri proces eller fritagelse for gebyrer og omkostninger i samme omfang under fuldbyrdelsessagen.

Endelig indeholder lovens kapitel 4 en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte, at loven med de nødvendige ændringer finder tilsvarende anvendelse på dels ændringer af EF-domskonventionen, herunder i forbindelse med nye parters tiltrædelse af denne, dels Lugano-konventionen og ændringer af denne, herunder i forbindelse med nye parters tiltrædelse af denne. Bemyndigelsen er bl.a. udnyttet til at gennemføre Lugano-konventionen i dansk ret, jf. bekendtgørelse nr. 70 af 12. februar 1996 med senere ændringer.

3. Bruxelles I-forordningen

3.1. Generelt

Bruxelles I-forordningen (Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område), der trådte i kraft den 1. marts 2002, er vedtaget med hjemmel i EF-traktatens artikel 61,

litra c, der henviser til artikel 65 om det grænseoverskridende civilretlige samarbejde, og artikel 67. Forordningen er derfor omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, jf. protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, og Danmark deltog således ikke i vedtagelsen af forordningen, der ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

Forordningen indeholder som EF-domskonventionen regler om retternes kompetence i civile sager og om anerkendelse og fuldbyrdelse af bl.a. retsafgørelser truffet i andre EU-medlemsstater. Indholdsmæssigt svarer forordningen i meget vidt omfang til EF-domskonventionens regler, idet reglerne dog er blevet revideret og moderniseret på en række punkter. Bl.a. er reglerne om fuldbyrdelse i andre medlemsstater blevet forenklet.

Efter forordningens artikel 74 har Kommissionen bistået af et særligt udvalg hjemmel til at ajourføre og foretage tekniske ændringer i de standardformularer, der er vedhæftet forordningen som bilag, hvilket er sket ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1496/2002 af 21. august 2002 om ændring af bilag I og II til forordningen og Kommissionens forordning (EF) nr. 2245/2004 om ændring af bilag I, II, III og IV til forordningen. Gennemførelsesforanstaltningerne er medtaget som bilag 3 og 4 til lovforslaget.

I det følgende gennemgås hovedpunkterne i Bruxelles I-forordningen med særlig vægt på ændringerne i forhold til EF-domskonventionen, der som nævnt ovenfor i dag er gældende mellem Danmark og de øvrige ”gamle” EU-medlemsstater. Forordningen er medtaget som bilag 2 til lovforslaget.

3.2. Forordningens anvendelsesområde

Kapitel I angiver forordningens anvendelsesområde, som er uændret i forhold til EF-domskonventionen. Forordningen finder anvendelse på det civil- og handelsretlige område, uanset domsmyndighedens art, jf. artikel 1. Forordningen omfatter dog ikke spørgsmål vedrørende skat, told og administrative anliggender og undtager også specifikt en række områder, herunder person-, familie- og arveretlige spørgsmål, konkurs mv., social sikring og voldgift (artikel 1).

På det familieretlige område (ægteskabssager og sager om forældremyndighed) gælder i stedet Bruxelles II-forordningen (Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 om domstolens kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af domme i ægteskabssager og sager om forældremyndighed). Forordningen anvendes på sager om skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab samt på spørgsmål om forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn i tilknytning til sådanne sager. Underholdsbidrag omfattes ikke af Bruxelles II-forordningen, men af Bruxelles I-forordningen.

3.3. Forordningens kompetenceregler

Kapitel II i forordningen indeholder regler om, hvilket lands domstole der er kompetente til at afgøre en retstvist. Som hovedregel skal forordningens kompetenceregler anvendes, hvis sagsøgte har bopæl på en medlemsstats område. Har sagsøgte ikke bopæl i en medlemsstat, gælder nationale kompetenceregler.

Bopælsbegrebet er nærmere defineret i forordningens artikel 59-60. Som efter EF-domskonventionen afgøres spørgsmålet om, hvorvidt en part har bopæl på den medlemsstats område, hvor sagen er anlagt, efter denne medlemsstats lovgivning. Derimod er bopælsbegrebet for selskaber og andre juridiske personer som noget nyt blevet fastlagt. En ny supplerende regel om arbejdsgiveres bopæl findes i artikel 18, stk. 2.

De almindelige kompetenceregler i forordningens artikel 2-4 svarer til reglerne i EF-domskonventionen. Hovedreglen er, at en sag skal anlægges ved sagsøgtes bopæl (hjemting). Herudover indeholder forordningen en række særlige kompetenceregler.

Artikel 5-7 indeholder som undtagelse til hovedreglen en række *alternative* kompetenceregler på specielle områder:

En i praksis meget relevant bestemmelse er kontraktsværnetinget (artikel 5, stk. 1), hvorefter en sag om kontraktforhold kan anlægges, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes. Bestemmelsen er revideret i forhold til den lignende bestemmelse i EF-domskonventionen, der har givet anledning til fortolkningstvivil i praksis, og bestemmelsen indeholder nu en nærmere fastsættelse af opfyldelsesstedet. Medmindre andet er aftalt, er opfyldelsesstedet ved salg af varer varernes leveringssted og ved levering af tjenesteydelser ydernes leveringssted.

En række andre særlige kompetenceregler i artikel 5 svarer til de nugældende regler i EF-domskonventionen. Det gælder således sager om underholdspligt, sager om erstatning mv. i anledning af en strafbar handling, sager vedrørende filialer og lignende, sager vedrørende truste mv., samt sager om betaling af bjærgeløn. Kompetencereglen i sager om erstatning uden for kontrakt er ændret, så den nu omfatter ikke blot det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået, men også hvor skadetilføjelsen vil kunne foregå.

Andre særlige alternative kompetenceregler findes i artikel 6 (bl.a. i sager med flere sagsøgte) og i artikel 7 (sager om ansvar i forbindelse med brugen eller driften af et skib). Bestemmelserne svarer til EF-domskonventionens regler, idet det dog i sager med flere sagsøgte er præciseret, at det skal være ønskeligt, at kravene behandles sammen.

Artikel 8-21 indeholder særlige kompetencebestemmelser i forsikringsager, sager om forbrugeraftaler og sager om individuelle arbejdsaftaler. Udgangspunktet er, at den forsikrede (forsikringstageren, den sikrede eller den begunstigede), forbrugeren og arbejdstageren ikke skal tvinges til at føre sag i et andet land end bopælslandet, uanset om pågældende er sagsøger eller sagsøgt.

Forsikringsværnetinget er i forhold til EF-domskonventionen udvidet til nu også at omfatte sager anlagt af den sikrede eller begunstigede. Anvendelsesområdet for forbrugerværnetinget er udvidet til at omfatte alle grænseoverskridende forbrugeraftaler, hvor den erhvervsdrivende udøver eller retter erhvervsmæssig virksomhed mod forbrugeren bopælsland, forudsat at aftalen er omfattet af denne virksomhed (artikel 15, stk. 1, litra c).

Desuden er kompetencereglerne i sager om individuelle arbejdsaftaler revideret på visse punkter, navnlig således at arbejdstageren kun kan sagsøges i sit bopælsland.

Herudover indeholder forordningen særlige bestemmelser om *enekompetence* for en bestemt domstol i sager om fast ejendom samt i visse selskabs- og immaterialretlige sager (artikel 22).

I sager om rettigheder over fast ejendom samt leje og forpagtning af fast ejendom er ejendommens beliggenhed – uden hensyn til parternes bopæl – afgørende for, hvilken domstol der er kompetent. Bestemmelsen svarer i det væsentlige til EF-domskonventionen.

Som efter EF-domskonventionen har parterne mulighed for at aftale værneting (artikel 23). En værnetingsaftale må ikke stride mod forordningens regler om enekompetence og skal opfylde visse formkrav. Der er særlige begrænsninger i muligheden for at indgå værnetingsaftaler i forsikrings-, forbruger- og arbejdstagerforhold. Som efter EF-domskonventionen anses en ret at være kompetent, hvis sagsøgte giver møde i retten uden at bestride rettens kompetence (artikel 24).

Der kan efter forordningen anmodes om foreløbige, herunder sikrende, retsmidler (f.eks. arrest) ved retterne i en medlemsstat, selv om retterne i en anden medlemsstat er kompetente til at afgøre sagen (artikel 31). Også dette svarer til reglerne i EF-domskonventionen.

Forordningen indeholder i artikel 25-30 visse processuelle regler om sagens behandling:

Efter artikel 25 skal en ret erklære sig inkompetent i sager, hvor en ret i en anden medlemsstat er enekompetent. Efter artikel 26 skal retten af egen drift undersøge sin kompetence, såfremt en sagsøgt, der ikke har bopæl i landet, ikke giver møde. Bestemmelserne svarer til reglerne i EF-domskonventionen.

Bestemmelserne i forordningens artikel 27-30 vedrører behandlingen af sager, hvor krav, der har samme genstand eller er indbyrdes sammenhængende, fremsættes i forskellige medlemsstater. I forhold til EF-domskonventionen indeholder forordningen som noget nyt en definition af, hvornår der indtræder litispændens, dvs. hvornår en sag skal anses for anlagt med den virkning, at en tilsvarende sag mellem de samme parter ikke kan anlægges i en anden medlemsstat (artikel 30). Hensigten med bestemmelsen er at tage højde for forskellene i medlemslandenes retssystemer med hensyn til, hvornår litispændens indtræder, da nogle retssystemer f.eks. anser stævningens indgivelse til retten for afgørende i relation til sagsanlæg, mens andre lægger vægt på tidspunktet for forkyndelse for sagsøgte. De øvrige bestemmelser svarer stort set til reglerne efter EF-domskonventionen.

3.4. Forordningens regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser

Kapitel III i forordningen indeholder regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, som er truffet i en anden medlemsstat.

Reglerne om anerkendelse findes i forordningens artikel 33-37, mens reglerne om fuldbyrdelse findes i forordningens artikel 38-52. ”Retsafgørelser” omfatter i henhold til forordningens artikel 32 enhver afgørelse truffet af en ret uanset betegnelsen, herunder dom, kendelse eller fuldbyrdesordre. Rettens beslutning om fastsættelse af sagsomkostninger er ligeledes omfattet.

Det følger af parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark, at i sager om underholdspligt omfatter udtrykket ”ret” også de danske administrative myndigheder (parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra c), hvilket svarer til EF-domskonventionens regler.

Som efter EF-domskonventionen er det hovedreglen, at retsafgørelser truffet i en anden medlemsstat uden videre anerkendes, dvs. at afgørelsen har retskraft, uden at anerkendelseslandet prøver den dømmende rets kompetence og sagens realitet. Bestrides det, at afgørelsen skal anerkendes, kan retten i anerkendelseslandet prøve, om der foreligger grunde til at nægte anerkendelsen, jf. nedenfor. Retten kan derimod ikke prøve sagens realitet, dvs. om afgørelsen materielt er rigtig.

En retsafgørelse truffet i en medlemsstat kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat, når afgørelsen er erklæret for eksigibel i fuldbyrdesstaten ved en særlig procedure – den såkaldte *eksekvaturprocedure*.

Forordningens regler om eksekvaturproceduren er revideret og forenklet på visse punkter i forhold til EF-domskonventionen. Som de væsentligste ændringer kan nævnes, at eksekvaturproceduren i første instans er begrænset til en rent formel prøvelse, der ikke omfatter en stillingtagen til, om der foreligger en grund til at nægte anerkendelse. Dette kan alene prøves i appelinstanten. Appelreglerne er blevet forenklet, og endelig er domsstatens attestation til brug for fuldbyrdelse i en anden stat blevet standardiseret, jf. standardformularerne i forordningens bilag V og VI.

3.4.1. Anerkendelse

Forordningens bestemmelser om anerkendelse svarer i alt væsentligt til EF-domskonventionens regler. Forordningen indeholder en forpligtelse til uden videre at anerkende en retsafgørelse truffet i en medlemsstat (artikel 33). Anerkendelsen indebærer, at retsafgørelsen tillægges retskraft, hvilket bl.a. medfører, at retsafgørelsen skal lægges til grund i andre retssager, og at en ny retssag om samme spørgsmål mellem de samme parter ikke kan anlægges.

Bestrides det, at afgørelsen skal anerkendes, kan en berettiget part efter en eksekvaturprocedure få rettens afgørelse af, om retsafgørelsen skal anerkendes. Såfremt anerkendelse gøres gældende under en verserende sag, er denne ret dog kompetent til at afgøre spørgsmålet om anerkendelse, hvis det har betydning for rettens afgørelse af den verserende sag.

Forordningen, navnlig artikel 34-35, angiver udtømmende, i hvilke tilfælde retten kan nægte at anerkende en retsafgørelse truffet i et andet medlemsland. Artikel 36 fastslår, at den udenlandske retsafgørelse i intet tilfælde kan prøves i realiteten, dvs. om afgørelsen materielt er rigtig.

Efter artikel 34 kan der ikke ske anerkendelse, såfremt anerkendelsen åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper (*ordre public*) i den medlemsstat, hvor den gøres gældende. Ordet ”åbenbart” er nyt i forhold til EF-domskonventionen.

Anerkendelse kan endvidere ikke ske, såfremt sagsøgte er dømt som udeblevet, uden at stævningen er forkyndt i tide og på passende måde, medmindre sagsøgte har undladt at tage skridt til at anfægte retsafgørelsen, selv om vedkommende havde mulighed for at gøre det. Tilføjelsen om, at sagsøgte skal have taget skridt til at anfægte retsafgørelsen, hvis vedkommende havde mulighed for at gøre det, er ny i forhold til EF-domskonventionen.

Endelig kan anerkendelse ikke ske, hvor retsafgørelsen er uforenelig med andre tidligere truffne retsafgørelser mellem samme parter. Som følge af forordningens litispændens-regler, jf. pkt. 3.3 ovenfor, burde dette kun sjældent kunne forekomme i praksis.

En bestemmelse i EF-domskonventionen (artikel 27, stk. 4), hvorefter anerkendelse kan nægtes, såfremt retten i domsstaten ved sin afgørelse har afgjort visse præjudicielle spørgsmål af person-, familie- eller arveretlig karakter, er ikke medtaget i forordningen.

Efter artikel 35 kan anerkendelse ikke ske, hvis forordningens kompetenceregler ikke er overholdt. Anerkendelse kan således ikke ske, hvis kompetencereglerne vedrørende forsikrings- eller forbrugersager er tilsidesat, eller hvis retsafgørelsen strider mod forordningens regler om enekompetence. Det er dog ikke grund til at nægte anerkendelse, at retsafgørelsen strider mod kompetencereglerne i sager om individuelle arbejdsaftaler. Herudover kan anerkendelse ikke ske i tilfælde, der er omfattet af forordningens artikel 72, hvorefter medlemsstaterne kan overholde forpligtelser i henhold til visse aftaler med tredjelande, som er indgået i medfør af EF-domskonventionens artikel 59 før forordningens ikrafttræden.

Det kan endelig nævnes, at forordningens artikel 61 indeholder hjemmel til under visse betingelser at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse af civilretlige krav, der er behandlet i forbindelse med retsforfølgelse af en uagtsom lovovertrædelse. En lignende bestemmelse findes i artikel II i protokol til EF-domskonventionen.

Er den retsafgørelse, der ønskes anerkendt, appelleret eller begæret genoptaget, kan den ret, der behandler spørgsmålet om anerkendelse, udsætte sagen, jf. forordningens artikel 37.

3.4.2. Fuldbyrdelse

Forordningens bestemmelser om fuldbyrdelse findes i artikel 38-52. Af artikel 38 fremgår, at en retsafgørelse, der kan fuldbyrdes i den stat, hvor afgørelsen er truffet, kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat, når afgørelsen efter anmodning fra en berettiget part er erklæret eksigibel efter en særlig procedure, den såkaldte *eksekvaturprocedure*.

En anmodning om, at en afgørelse erklæres for eksigibel, fremsættes over for den ret eller kompetente myndighed, der er udpeget af medlemsstaten. For Danmarks vedkommende er byretten udpeget som kompetent myndighed, jf. parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra h. Den stedlige kompetence, dvs. hvilken byret anmodningen skal fremsættes overfor, afgøres af den forpligtedes bopæl eller fuldbyrdelsesstedet (forordningens artikel 39).

Fremgangsmåden ved anmodningens fremsættelse er som udgangspunkt overladt til medlemsstaterne (artikel 40). Forordningen indeholder dog visse bestemmelser herom. Af forordningens artikel 53-56 fremgår således, at anmodningen skal vedlægges en udskrift af retsafgørelsen og en attest udfærdiget af de kompetente myndigheder i domsstaten, jf. formularen i bilag V til forordningen. Af attesten fremgår bl.a., at retsafgørelsen kan fuldbyrdes i domsstaten.

I første instans skal der alene foretages en prøvelse af, om de formelle betingelser i anmodningen er opfyldt, dvs. om retsafgørelsen opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelsen af dens ægthed, og om en anmodningen er vedlagt en korrekt udfyldt attest, jf. forordningens

artikel 53, og den forpligtede kan ikke på dette tidspunkt fremsætte indsigelser mod anmodningen, jf. forordningens artikel 41. Er de formelle betingelser opfyldt, erklæres retsafgørelsen for eksigibel. Afgørelsen meddeles den, der har indgivet anmodningen, og forkyndes, hvis anmodningen imødekommes, for den forpligtede, jf. artikel 42.

Retten prøver således ikke, om der foreligger en nægtelsesgrund som nævnt i artikel 34-35, herunder om dommen åbenbart strider mod grundlæggende retsprincipper, eller i udeblivelsesdomme om stævningen mv. var forkyndt for domfældte. Dette kan alene prøves i forbindelse med en appel, hvilket er nyt i forhold til EF-domskonventionen.

Afgørelsen om eksigibilitet kan appelleres af begge parter, jf. forordningens artikel 43. Forordningens regler om appel er revideret og forenklet i forhold til EF-domskonventionen. For Danmarks vedkommende er landsretten appelinstans, jf. parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra i.

Forordningen indeholder kun en appelfrist for den forpligtede, såfremt afgørelsen erklæres eksigibel. Appelfristen er en måned, dog to måneder, hvis skyldneren har bopæl på en anden medlemsstats område. Derimod er der ikke fastsat nogen frist for fordringshaverens appel, hvis retten fastslår, at retsafgørelsen ikke er eksigibel.

I forbindelse med appelbehandlingen får parterne lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger, jf. artikel 43, stk. 2, hvorefter appellen behandles efter en kontradiktorisk procedure. Appelinstanten kan kun nægte at erklære en afgørelse eksigibel, hvis der foreligger en nægtelsesgrund som nævnt i artikel 34-35. Afgørelsen skal træffes hurtigst muligt.

Appelretten kan efter reglerne i forordningens artikel 46 udsætte sagen, såfremt den udenlandske retsafgørelse er appelleret eller begæret genoptaget, eller fristen herfor ikke er udløbet. Appelretten kan endvidere betinge fuldbyrdelsen af sikkerhedsstillelse.

Det er overladt til de enkelte medlemsstater at afgøre, om appelinstansens afgørelse kan indbringes for højere ret, jf. artikel 44. For Danmarks vedkommende vil landsrettens afgørelse som appelinstans kunne indbringes for Højesteret efter tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, jf. parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra i. Også den ret, der behandler sagen i tredje instans, kan som noget nyt i forhold til EF-domskonvention udsætte sagen eller betinge fuldbyrdelsen af sikkerhedsstillelse.

Efter forordningens artikel 47 giver en afgørelse om eksigibilitet hjemmel til at anvende sikrende retsmidler, f.eks. arrest. Sikrende retsmidler er det eneste mulige retsskridt, så længe en afgørelse om eksigibilitet kan appelleres eller er under appel.

Forordningens øvrige bestemmelser om fuldbyrdelse svarer i alt væsentligt til reglerne efter EF-domskonventionen. Det gælder bl.a. reglerne om delvis fuldbyrdelse (artikel 48), fuldbyrdelse af tvangsbøder (artikel 49) og om, at der ikke kan pålægges fordringshaveren at stille sikkerhed med den begrundelse, at pågældende er udlænding (artikel 51).

Har fordringshaveren fri proces eller været fritaget for gebyrer og omkostninger i domsstaten, gælder dette også i videst mulig omfang under eksekvaturagen (artikel 50). I forhold til EF-domskonventionen er dette udvidet til også at omfatte appel i forbindelse med eksekvaturproceduren.

Der må ikke opkræves afgift mv. beregnet i forhold til sagens værdi i forbindelse med behandlingen af en anmodning om eksekvatur (artikel 52).

Når en retsafgørelse er erklæret eksigibel, sker fuldbyrdelse efter de nationale regler i fuldbyrdelsesstaten, hvilket for Danmarks vedkommende vil sige reglerne i retsplejeloven om tvangsfuldbyrdelse.

3.5. Officielt bekræftede dokumenter og retsforlig

Forordningens kapitel IV (artikel 57-58) indeholder bestemmelser om officielt bekræftede dokumenter og retsforlig.

Af bestemmelserne fremgår, at officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt og eksigible i en medlemsstat, kan erklæres eksigible efter forordningens eksekvaturprocedure. Forordningen definerer ikke, hvad der skal forstås ved ”officielt bekræftet dokument”, men der sigtes bl.a. til en ordning, der er kendt i nogle EU-lande, hvorefter en notar kan bekræfte et privat dokument og give det en fuldbyrdelsespåtegning.

Officielt bekræftede dokumenter omfatter også aftaler om underholdspligt, som er indgået over for en administrativ myndighed eller er bekræftet af en sådan.

Desuden kan retsforlig, som er eksigible i oprindelseslandet, erklæres eksigible i en anden medlemsstat efter de samme regler, som gælder for officielt bekræftede dokumenter.

Den kompetente ret i fuldbyrdelsesstaten kan kun nægte at erklære et officielt bekræftede dokument eller et retsforlig for eksigibelt, såfremt fuldbyrdelsen åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i fuldbyrdelseslandet. De øvrige nægtelsesgrunde i forordningen er efter deres indhold ikke relevante i forbindelse med disse dokumenter.

3.6. Øvrige spørgsmål

Forordningens kapitel V (artikel 59-65) indeholder almindelige bestemmelser, der for størstedelens vedkommende er en videreførelse af reglerne i EF-domskonventionen. Artikel 60 indeholder dog en ny definition af selskaber og andre juridiske personers hjemsted. Kapitel VI indeholder overgangsbestemmelser.

Forholdet til andre retsakter reguleres i forordningens kapitel VII. Forordningen udelukker ikke anvendelsen af andre fællesskabsretsakter eller nationale gennemførelsesbestemmelser, som på særlige områder regulerer retternes kompetence eller anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, jf. forordningens artikel 67. Ifølge forordningens artikel 68 erstatter forordningen EF-domskonventionen mellem medlemsstaterne (med undtagelse af Danmark).

Forordningen erstatter endvidere en række konventioner (artikel 69 og 70). For Danmarks vedkommende gælder dette konventionen af 11. oktober 1977 mellem Finland, Island, Norge, Sverige og Danmark om anerkendelse og fuldbyrdelse af afgørelser om privatretlige krav (Den nordiske domskonvention).

Af forordningens artikel 71 fremgår, at forordningen ikke berører konventioner, hvori medlemsstaterne er parter, og som på særlige områder fastsætter regler for retternes kompetence og for anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser.

Forordningen indeholder endelig i kapitel VIII (artikel 73-76) afsluttende bestemmelser.

Det fremgår af artikel 73, at Kommissionen senest 5 år efter forordningens ikrafttræden skal udarbejde en rapport om anvendelsen af forordningen med eventuelle forslag om ændringer.

Det fremgår af artikel 74, at Kommissionen med bistand af et særligt rådgivende udvalg, jf. artikel 75, ændrer bilagene til forordningen om bl.a. nationale kompetenceregler og kompetente retter efter medlemsstaternes oplysninger herom.

Artikel 76 fastsætter forordningens ikrafttræden.

4. Parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om Bruxelles I-forordningen

Med henblik på at der kommer til at gælde de samme regler i grænseoverskridende sager inden for Den Europæiske Union om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område for Danmark som for de øvrige EU-medlemsstater har regeringen som nævnt i pkt. 1 ovenfor efter forelæggelse for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg anmodet om, at Danmark på mellemstatsligt grundlag bliver tilknyttet Bruxelles I-forordningen. Regeringen har tilsvarende anmodet om, at Danmark bliver tilknyttet bl.a. forkyndelsesforordningen.

På baggrund af forhandlinger mellem Kommissionen og regeringen blev parallelaftaler om Danmarks tilknytning på mellemstatsligt grundlag til Bruxelles I-forordningen og forkyndelsesforordningen undertegnet den 19. oktober 2005. Parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om Bruxelles I-forordningen er medtaget som bilag 1 til lovforslaget.

Efter høring af Europa-Parlamentet vedtog Rådet den 27. april 2006 afgørelser om Fællesskabets indgåelse af parallelaftalerne, og Rådet meddelte herefter den 2. maj 2006 Danmark, at Fællesskabet har afsluttet de nødvendige procedurer for ikrafttrædelsen af parallelaftalerne.

Parallelaftalen vedrørende Bruxelles I-forordningen træder herefter ifølge aftalens artikel 12 i kraft den første dag i den sjette måned, efter at Danmark har meddelt Fællesskabet, at Danmark har gennemført de nødvendige procedurer for at kunne tiltræde aftalen.

4.1. Indholdet af parallelaftalen vedrørende Bruxelles I-forordningen

Efter parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark er formålet med aftalen, at Bruxelles I-forordningen og gennemførelsesforanstaltningerne hertil finder anvendelse mellem Fællesskabet og Danmark. Målet er at opnå en ensartet anvendelse og fortolkning af forordningen og gennemførelsesforanstaltningerne i alle medlemsstater (artikel 1).

Efter aftalen vil bestemmelserne i forordningen og de hidtil vedtagne gennemførelsesforanstaltninger, der udgør en integreret del af parallelaftalen, herefter – med de fornødne tilpasninger, jf.

artikel 2, stk. 2, litra a-j – gælde på mellemstatsligt grundlag mellem Fællesskabet og Danmark (artikel 2):

Efter litra a finder forordningens artikel 1, stk. 3, hvorefter forordningen ikke omfatter Danmark, ikke anvendelse.

Litra b svarer til den særlige bestemmelse i EF-domskonventionens artikel 44, stk. 2, der sikrer mulighed for fri proces mv. i sager om fuldbyrdelse i en anden medlemsstat af en dansk administrativ afgørelse om underholdspligt, hvis den pågældende opfylder betingelserne for fri proces her i landet.

Efter litra c omfatter udtrykket ”ret” også danske administrative myndigheder i relation til underholdsbidrag, hvilket svarer til artikel V a i protokollen til EF-domskonventionen.

Efter litra d udvides en særbestemmelse i forordningens artikel 64 vedrørende søgående skibe indregistreret i Grækenland og Portugal til også at omfatte dansk indregistrerede skibe. Artikel 64, der er tidsbegrænset og finder anvendelse i 6 år fra forordningens ikrafttræden, dvs. indtil den 1. marts 2008, sikrer, at tvister mellem en skibsfører og et besætningsmedlem om hyre mv. ikke kan afgøres, før den diplomatiske eller konsulære repræsentant, skibet henhører under, er underrettet om tvisten. En lignende, men videregående og ikke tidsbegrænset bestemmelse, findes i artikel V b i protokollen til EF-domskonventionen.

Efter litra e og f træder aftalens ikrafttrædelsesdato og overgangsbestemmelser i stedet for forordningens ikrafttrædelsesdato og overgangsbestemmelser.

Efter litra g kan den særlige kompetenceregulering i retsplejelovens § 246, stk. 2 og 3 (opholdsværnetinget og godsværnetinget), alene anvendes over for sagsøgte, der ikke har bopæl på en medlemsstats område. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionens artikel 3.

Efter litra h-j skal anmodninger om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, for Danmarks vedkommende indgives til byretten med appeladgang til landsretten. Landsrettens afgørelse kan med tilladelse af Procesbevillingsnævnet appelleres til Højesteret.

Parallelaftalens artikel 3 indeholder en særlig procedure i tilfælde af ændringer af Bruxelles I-forordningen. Artikel 4 indeholder en lignende procedure for så vidt angår nye gennemførelsesforanstaltninger til forordningen. Danmark deltager ikke i vedtagelsen af senere ændringer og gennemførelsesforanstaltninger til forordningen, og sådanne ændringer og foranstaltninger er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark, jf. forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender.

Vedtages sådanne ændringer eller gennemførelsesforanstaltninger, skal Danmark senest 30 dage efter vedtagelsen meddele Kommissionen, hvorvidt Danmark vil gennemføre disse (artikel 3, stk. 2, og artikel 4, stk. 2).

Kan ændringerne eller gennemførelsesforanstaltningerne gennemføres administrativt – f.eks. ved bekendtgørelse med hjemmel i lov – skal meddelelsen angive, at de administrative foranstaltninger træder i kraft samtidig med ændringerne/gennemførelsesforanstaltningerne eller på medde-

lensens tidspunkt – afhængig af hvilket tidspunkt der er det seneste (artikel 3, stk. 4, og artikel 4, stk. 3).

Kræver ændringerne Folketingets medvirken, skal de nødvendige lovændringer træde i kraft samtidig med ændringerne eller senest 6 måneder efter meddelelsen, afhængig af hvilket tidspunkt der er det seneste. Tidspunktet for ikrafttræden af lovændringerne skal meddeles Kommissionen (artikel 3, stk. 5, og artikel 4, stk. 7).

Meddelelsen om, at ændringerne eller gennemførelsesforanstaltningerne er gennemført i Danmark, skaber en gensidig mellemstatslig forpligtelse mellem Danmark og Fællesskabet. Ændringerne indgår herefter som en integreret del af aftalen (artikel 3, stk. 6, og artikel 4, stk. 4).

Såfremt Danmark meddeler, at man ikke ønsker at gennemføre en ændring eller en gennemførelsesforanstaltning, eller ikke giver den påkrævede meddelelse til Kommissionen inden 30-dagesfristen, eller såfremt eventuelle påkrævede lovændringer ikke træder i kraft inden for de fastsatte frister, betragtes det som en opsigelse af parallelaftalen, medmindre parterne inden 90 dage beslutter noget andet. Opsigelsen får virkning 3 måneder efter udløbet af de 90 dage (artikel 3, stk. 7, og artikel 4, stk. 5).

Parallelaftalens artikel 5 regulerer forholdet til andre internationale aftaler. Internationale aftaler, som indgås af Fællesskabet, på de områder som er dækket af Bruxelles I-forordningen, er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark, jf. forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender. Danmark afholder sig efter parallelaftalen fra at indgå internationale aftaler, som kan berøre forordningens anvendelse, medmindre dette sker efter aftale med Fællesskabet, og der er fundet tilfredsstillende ordninger med hensyn til forholdet mellem parallelaftalen og den pågældende aftale.

Danmark forpligter sig endvidere til i forbindelse med forhandlingerne om internationale aftaler, der kan berøre eller ændre anvendelsesområdet for Bruxelles I-forordningen, at koordinere sin holdning med Fællesskabet og at afholde sig fra handlinger, der vil kunne skade målsætningerne i en holdning fastlagt af Fællesskabet inden for dets kompetenceområde.

Parallelaftalens artikel 6 og 7 indeholder regler om EF-Domstolens kompetence:

En dansk domstol skal anmode EF-Domstolen om en præjudiciel afgørelse vedrørende gyldigheden eller fortolkningen af aftalen i de tilfælde, hvor en domstol i en anden medlemsstat under de samme omstændigheder ville være forpligtet til at anmode om en præjudiciel udtalelse i relation til Bruxelles I-forordningen mv.

Ved fortolkningen af aftalen skal danske domstole endvidere tage passende hensyn til EF-Domstolens afgørelser om Bruxelles I-forordningen mv.

Danmark, Rådet, Kommissionen og enhver anden medlemsstat kan anmode EF-Domstolen om en afgørelse om fortolkningen af parallelaftalen.

Danmark har ret til at afgive udtalelse til EF-Domstolen, hvis en ret i en anden medlemsstat har forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af en bestemmelse i Bruxelles I-forordningen eller i gennemførelsesforanstaltninger hertil.

Ændres de fællesskabsretlige regler om EF-Domstolens kompetence, vil disse regler også gælde for parallelaftalen, medmindre Danmark inden 60 dage efter ændringernes ikrafttræden meddeler Kommissionen, at Danmark ikke ønsker at anvende ændringerne i relation til denne aftale. I så fald betragtes aftalen som opsagt. Opsigelsen får virkning 3 måneder efter meddelelsen (artikel 6, stk. 6).

Kommissionen kan anlægge sag mod Danmark ved EF-Domstolen for manglende overholdelse af aftalen. Overholder en anden medlemsstat ikke aftalen, kan Danmark klage til Kommissionen og anmode den om at reagere over for den pågældende medlemsstat (artikel 7).

Parallelaftalen omfatter de territorier, der er henvist til i artikel 299 i Traktaten om en Europæiske Union (artikel 8). Bl.a. Grønland og Færøerne er således ikke omfattet af aftalen. Hvis Fællesskabet beslutter at udvide anvendelsen af Bruxelles I-forordningen til territorier, der på nuværende tidspunkt er underlagt EF-domskonventionen, skal Fællesskabet og Danmark samarbejde med henblik på at sikre, at en sådan udvidelse også kommer til at omfatte Danmark.

Artikel 9 indeholder overgangsbestemmelser.

Artikel 10 indeholder regler om forholdet til Bruxelles I-forordningen.

Parallelaftalen ophører, hvis Danmark meddeler, at man ikke længere vil gøre brug af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender. Aftalen kan endvidere opsiges af såvel Danmark som Fællesskabet (artikel 11).

Aftalen træder i kraft den første dag i den sjette måned efter parternes meddelelse om, at de respektive tiltrædelsesprocedurer er afsluttet, jf. artikel 12. Denne ikrafttrædelsesdato gælder i stedet for den i forkyndelsesforordningen fastsatte ikrafttrædelsesdato, jf. artikel 2, stk. 2, litra e.

4.2. Forholdet til grundloven og det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender

Regeringen har overvejet, om gennemførelsen i dansk ret af parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, der er en folkeretlige aftale, indebærer overladelse af beføjelser efter grundlovens § 20. Regeringen har endvidere vurderet forholdet til det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Efter aftalens artikel 2, stk. 1, gælder bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen på mellemstatsligt grundlag mellem Danmark og Fællesskabet. Forordningen gælder således ikke umiddelbart i Danmark, men alene som en folkeretlig forpligtelse for den danske stat. Parallelaftalens og dermed forordningens bestemmelser vil dermed skulle gennemføres på sædvanlig vis i dansk ret ved de nødvendige lovændringer.

Det fremgår endvidere af aftalens artikel 3 og 4, at senere ændringer af forordningen eller senere gennemførelsesforanstaltninger ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, men at Danmark inden for en vis frist kan beslutte, at man vil gennemføre de pågældende ændringer mv. i dansk ret. Træffer Danmark en sådan beslutning, vil disse ændringer og gennemførelsesforan-

staltninger – ligesom forordningens bestemmelser – gælde som folkeretlige forpligtelser mellem Fællesskabet og Danmark.

For så vidt angår bestemmelserne i artikel 2-4 findes der på denne baggrund at være tale om sædvanlige folkeretlige forpligtelser, som Danmark kan påtage sig efter grundlovens § 19, og som ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 20 eller i forhold til det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Efter aftalens artikel 5 er internationale aftaler, som indgås af Fællesskabet på de områder, som er dækket af Bruxelles I-forordningen, ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark. Bestemmelsen rejser på denne baggrund ikke spørgsmål i forhold til grundlovens § 20.

Danmark tilkendegiver endvidere at ville afholde sig fra at indgå internationale aftaler, som kan påvirke anvendelsen af Bruxelles I-forordningen, medmindre dette sker efter nærmere aftale med Fællesskabet. Bestemmelserne i forordningen er medtaget som bilag til parallelaftalen og udgør en del heraf, og en international aftale som nævnt ovenfor ville kunne modvirke den fælles anvendelse og fortolkning af bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen i alle medlemsstater, som er ét af parallelaftalens formål, jf. artikel 1, stk. 2. Heller ikke denne del af bestemmelsen går ud over, hvad der kan vedtages i en almindelig, mellemfolkelig aftale.

Artikel 6, stk. 1, indebærer, at EF-traktatens almindelige bestemmelser om præjudicielle søgsmål finder anvendelse, jf. EF-traktatens artikel 68, stk. 1. Hvis et spørgsmål om gyldigheden eller fortolkningen af parallelaftalen, herunder bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen, som udgør et bilag til parallelaftalen, rejses under en retssag ved en dansk domstol, hvis afgørelser ikke kan appelleres, skal domstolen – hvis den skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål er nødvendig, før den afsiger dom – således anmode EF-Domstolen om at afgøre spørgsmålet.

EF-Domstolens afgørelse af dette fortolkningsspørgsmål vil være bindende for de danske domstole, som behandler den sag, der har givet anledning til det præjudicielle søgsmål, men den endelige afgørelse i sagen skal træffes af den danske domstol. Denne præjudicielle ordning findes ikke at være omfattet af grundlovens § 20. Det er således bl.a. i forbindelse med gennemførelsen af Europol-Konventionen lagt til grund, at den præjudicielle ordning efter denne konvention ikke er omfattet af grundlovens § 20, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 3792 (lovforslag nr. 179 (1996-97)).

Efter artikel 6, stk. 2, skal danske domstole ved fortolkningen af parallelaftalen i henhold til dansk ret tage passende hensyn til EF-Domstolens praksis vedrørende Bruxelles I-forordningen. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at formålet med parallelaftalen er at opnå en ensartet anvendelse og fortolkning af bestemmelserne i forordningen i alle medlemsstater.

Som bestemmelsen er formuleret, er EF-Domstolens retspraksis i sager vedrørende Bruxelles I-forordningen (bortset fra sager, der forelægges præjudicielt af danske domstole, jf. ovenfor) ikke bindende for danske domstole, ligesom bestemmelsen indeholder en henvisning til, hvad der gælder efter dansk ret. Bestemmelsen rejser på denne baggrund ikke spørgsmål i forhold til grundlovens § 20 eller i forhold til det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Bestemmelsen i artikel 6, stk. 3, der svarer til EF-traktatens artikel 68, stk. 3, om muligheden for at forelægge EF-domstolen spørgsmål om den generelle fortolkning af parallelaftalen findes tilsvarende ikke omfattet af grundlovens § 20.

Særligt med hensyn til det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender bemærkes, at det af protokollen om Danmarks stilling bl.a. fremgår, at ingen foranstaltninger, der er vedtaget med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV, og ingen afgørelser truffet af EF-domstolen om fortolkning af sådanne foranstaltninger er bindende for eller finder anvendelse i Danmark. Baggrunden for det anførte om EF-domstolens afgørelser er, at når de overnationalt foranstaltninger, der efter EF-traktatens afsnit IV kan vedtages af Fællesskabet, ikke i sig selv kan være bindende for Danmark, kan EF-domstolens afgørelser om disse foranstaltninger heller ikke være bindende for Danmark. Forbeholdet er imidlertid ikke til hinder for, at Danmark bliver omfattet af EF-domstolens kompetence for så vidt angår fortolkning og anvendelse af parallelaftalen – som er af mellemstatslig karakter – i forholdet mellem Fællesskabet og Danmark.

Efter artikel 6, stk. 6, gælder ændringer i de fællesskabsretlige regler om EF-domstolens kompetence også for parallelaftalen, medmindre Danmark senest 60 dage fra ændringernes ikrafttræden meddeler Kommissionen, at man ikke ønsker at anvende ændringerne. I så fald ophører parallelaftalen.

Som det fremgår, har Danmark på parallelaftalens område mulighed for at undgå at blive bundet af eventuelle nye regler om EF-domstolens kompetence ved at give meddelelse herom til Kommissionen. Selv om der på et senere tidspunkt måtte blive tale om at overlade beføjelser omfattet af grundlovens § 20 til EF-domstolen som led i en ændring af de almindelige fællesskabsregler om Domstolens kompetence, vil Danmark således ikke være forpligtet til at anvende disse regler for parallelaftalen, hvis Danmark afgiver den nævnte meddelelse. Det vurderes på denne baggrund, at tiltrædelse af bestemmelsen i artikel 6, stk. 6, ikke kræver anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.

Gennemførelsen af parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark vedrørende Bruxelles I-forordningen kræver lovændringer her i landet, jf. pkt. 5 nedenfor, og indgåelsen af parallelaftalen kræver dermed Folketingets samtykke efter grundlovens § 19.

Indgåelse af parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark kræver, som det fremgår af det ovenfor anførte, efter regeringens opfattelse ikke anvendelse af proceduren i grundlovens § 20 og må anses for at være i overensstemmelse med det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

5. Lovforslagets udformning og gennemførelsen af parallelaftalen i dansk ret

5.1. Parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område indebærer som nævnt ovenfor, at Bruxelles I-forordningen med gennemførelsesforanstaltninger på mellemstatsligt grundlag finder anvendelse på forholdet mellem Fællesskabet og Danmark.

Bruxelles I-forordningen er bindende og umiddelbart anvendelig i de øvrige EU-medlemsstater, jf. EF-traktatens artikel 249, dvs. at det er forordningens tekst, der gælder i de øvrige medlemsstater uden gennemførelse i national lovgivning. Målet med parallelaftalen er at opnå en ensartet

anvendelse og fortolkning af forordningen og dens gennemførelsesforanstaltninger i alle medlemsstater.

På denne baggrund bør parallelaftalen efter Justitsministeriets opfattelse gennemføres i dansk ret ved inkorporering, således at Bruxelles I-forordningen med gennemførelsesforanstaltninger gælder her i landet, uden at der sker omskrivning af bestemmelserne i forordningen mv. til dansk lovgivning. På denne måde sikres det bedst, at bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen mv. på samme måde som i de øvrige EU-medlemsstater kommer til at gælde her i landet, således at det vil være de samme regler, der gælder i forholdet mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater som mellem de øvrige EU-medlemsstater indbyrdes.

På den anførte baggrund indeholder lovforslaget endvidere alene de gennemførelsesbestemmelser, der er nødvendige for, at reglerne i Bruxelles I-forordningen mv. kan finde anvendelse her i landet, jf. nedenfor. I modsætning til ordningen efter EF-domskonventionsloven, der som nævnt ovenfor dels inkorporerer, dels omskriver visse af EF-domskonventionens bestemmelser, er der med lovforslaget således kun medtaget de supplerende bestemmelser, der ved siden af reglerne i forordningen og parallelaftalen må anses for nødvendige for at gennemføre forordningens regler i praksis. Dette indebærer, at der i lovforslaget f.eks. ikke er medtaget bestemmelser, der svarer til EF-domskonventionslovens §§ 3 og 4 om anerkendelse og fuldbyrdelse af fremmede retsafgørelser her i landet, som har karakter af omskrivning af bestemmelser, der allerede gælder efter EF-domskonventionen.

Lovforslaget indebærer, at Bruxelles I-forordningens bestemmelser om retternes kompetence (værneting) og om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske retsafgørelser mv. (som ændret ved bestemmelserne i parallelaftalen) inden for forordningens anvendelsesområde træder i stedet for retsplejelovens almindelige regler herom, hvilket svarer til, hvad der i dag gælder for så vidt angår reglerne i EF-domskonventionen.

Med hensyn til gennemførelse af bestemmelserne i selve parallelaftalen, jf. herom pkt. 4 ovenfor, bemærkes, at en række af aftalens bestemmelser må anses at kræve lovgivning. Det gælder navnlig reglerne om ændring af Bruxelles I-forordningen i forholdet mellem Danmark og Fællesskabet (artikel 2, stk. 2), om danske domstoles pligt til at forelægge præjudicielle spørgsmål for EF-Domstolen (artikel 6, stk. 1) og aftalens overgangsregler mv. (artikel 9-10). Hertil kommer, at reglerne i Bruxelles I-forordningen mv., der med lovforslaget som nævnt kommer til at gælde her i landet, udgør en del af selve parallelaftalen, jf. aftalens artikel 2, stk. 1.

På denne baggrund er lovforslaget udformet sådan, at reglerne i parallelaftalen kommer til at gælde her i landet, selv om ikke alle aftalens bestemmelser isoleret set kræver lovgivning her i landet.

Der henvises til lovforslagets §§ 1 og 10 (forslag til ændring af retsplejelovens § 247) og bemærkningerne hertil.

5.2. For så vidt angår forordningens regler om domstolens kompetence (værneting) er der alene behov for en supplerende bestemmelse i dansk ret om stedlig kompetence, hvor der ikke i øvrigt ifølge dansk ret er værneting for en sag, som efter forordningen kan eller skal anlægges her i landet. Det foreslås, at sagen i dette tilfælde anlægges i København, hvilket svarer til ordningen efter EF-domskonventionslovens § 2, stk. 2.

Der henvises til lovforslagets § 10 (forslag til ændring af retsplejelovens § 247) og bemærkningerne hertil.

5.3. For så vidt angår eksekvaturproceduren, dvs. den danske domstols afgørelse om, hvorvidt en udenlandsk retsafgørelse kan fuldbyrdes her i landet, indeholder lovforslagets kapitel 2 enkelte bestemmelser, der supplerer de sagsbehandlingsregler mv., der findes i forordningens kapitel III. Reglerne gælder også for anmodninger om, at et officielt bekræftet dokument eller et retsforlig erklæres eksigibelt, og at en retsafgørelse anerkendes her i landet. Den foreslåede ordning svarer i vidt omfang til det, der gælder efter EF-domskonventionsloven.

Forordningen indeholder alene regler om eksekvaturproceduren, mens reglerne om tvangsfuldbyrdelsen er overladt til medlemsstaterne, hvilket for Danmarks vedkommende indebærer, at sagsbehandlingsreglerne vedrørende fuldbyrdelsen hovedsageligt vil findes i retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse. På denne baggrund skelnes der i lovforslaget – i modsætning til EF-domskonventionslovens regler, jf. pkt. 2.3 ovenfor – mellem afgørelsen om eksigibilitet (eksekvaturproceduren) og selve fuldbyrdelsen.

Det foreslås, at anmodningen om, at en udenlandsk retsafgørelse erklæres eksigibel her i landet, indgives til fogedretten. Reglerne om den stedlige kompetence og om indholdet af anmodningen mv. findes i forordningens kapitel III, jf. pkt. 3.4 ovenfor. Efter lovforslaget kan fordringshaveren samtidig anmode om, at fogedretten – såfremt retsafgørelsen findes eksigibel – tvangsfuldbyrder afgørelsen efter retsplejelovens regler. Svarende til, hvad der i dag gælder efter EF-domskonventionsloven, kan fordringshaveren således nøjes med at indgive én anmodning til fogedretten, der omfatter både, at den udenlandske retsafgørelse erklæres eksigibel, og at fogedretten efterfølgende tvangsfuldbyrder afgørelsen.

Fogedretten træffer ved kendelse afgørelse om, hvorvidt retsafgørelsen er eksigibel. Efter lovforslaget kan fogedrettens kendelse kæres til landsretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37 (med de ændringer, der følger af denne lov, f.eks. om adgang til at udtale sig, jf. nedenfor) hvilket svarer til, hvad der gælder efter EF-domskonventionsloven. Landsrettens afgørelse kan med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet kæres til Højesteret.

Som anført i pkt. 3 ovenfor træffer fogedretten afgørelse om eksigibilitet efter en begrænset formel prøvelse, mens den forpligtede først i forbindelse med en eventuel appel af fogedrettens afgørelse får lejlighed til at udtale sig og komme med indsigelser mod anmodningen. Efter forordningens artikel 43, stk. 3, skal appellen behandles i overensstemmelse med reglerne for kontradiktorisk procedure. Dette må efter Justitsministeriets opfattelse antages at indebære, at parterne skal have lejlighed til at fremsætte bemærkninger i forbindelse med behandlingen af appelsagen, mens bestemmelsen næppe kan antages at indebære, at appelinstanten er forpligtet til at anordne mundtlig forhandling i appelsagen, jf. også § 11 i EF-domskonventionsloven og forarbejderne hertil, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, side 2968.

På denne baggrund er lovforslaget udformet sådan, at den ret, hvortil afgørelsen er kært (landsretten eller Højesteret), skal give parterne adgang til at udtale sig, og at retten kan bestemme, at der skal foretages mundtlig forhandling. Retten skal således tage stilling til spørgsmålet om mundtlig forhandling efter en samlet vurdering af sagens konkrete omstændigheder, herunder parternes ønsker herom.

Der henvises til lovforslagets §§ 2 og 3 og bemærkningerne hertil.

Mens forordningens artikel 43, stk. 5, fastsætter kærefristen for den forpligtede i tilfælde af en afgørelse om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, indeholder forordningen ingen kærefrist, hvis det fastslås, at retsafgørelsen ikke kan erklæres for eksigibel.

Henset navnlig til, at forordningen i øvrigt indeholder forholdsvis detaljerede regler om fremgangsmåden ved behandlingen af en anmodning om, at en retsafgørelse erklæres eksigibel, herunder om appel af afgørelsen herom, må det efter Justitsministeriets opfattelse anses for bedst stemmende med ordningen efter forordningen, at der – i modsætning til, hvad der gælder efter EF-domskonventionsloven – ikke i dansk ret fastsættes en kærefrist for fordringshaveren i denne situation. Det bemærkes, at den praktiske betydning af en kærefrist for fordringshaveren i denne situation i almindelighed ville være forholdsvis begrænset, da en fordringshaver efter kærefristens udløb næppe uden videre vil være afskåret fra at indgive en fornyet anmodning om, at den udenlandske retsafgørelse erklæres for eksigibel.

5.4. Erklæres retsafgørelsen eksigibel, kan den fuldbyrdes efter retsplejelovens regler, f.eks. ved udlæg for pengekrav i skyldnerens aktiver.

Efter forordningens artikel 47 giver en afgørelse om eksigibilitet hjemmel til sikrende retsmidler. Det følger endvidere af bestemmelsen, at så længe den fastsatte appellfrist for eksigibilitetsafgørelsen ikke er udløbet, og så længe der ikke er truffet afgørelse i en eventuel appelsag, er sikrende retsmidler det eneste mulige retsskridt over for aktiver, der tilhører den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionens artikel 39.

Efter EF-domskonventionslovens § 8, stk. 2, er der adgang til at foretage udlæg allerede fra tidspunktet for fogedrettens afgørelse om eksigibilitet, uanset om fogedrettens afgørelse stadig kan kæres eller er påkæret, og uanset om den underliggende udenlandske retsafgørelse kan appelleres eller er under appel. Udlægget har dog alene karakter af en sikrende foranstaltning, og de udlagte aktiver kan således ikke sættes på tvangsauktion, før afgørelsen om eksekvatur er endelig. Tilsvarende tager fogedretten ved udlæg i rede penge eller værdipapirer det udlagte i forvaring. Det er således først, når der foreligger en endelig afgørelse, at der kan foretages tvangsauktion eller andre skridt, der går videre end til at sikre tilstedeværelsen af gods, hvori fuldbyrdelse senere kan ske.

Justitsministeriet har bl.a. i lyset af den forenkede eksekvaturprocedure efter forordningen overvejet, om denne ordning bør opretholdes også efter gennemførelsen af parallelaftalen, eller om der alene bør være adgang til at anvende sædvanlige foreløbige sikringsmidler – navnlig arrest.

Fogedrettens begrænsede prøvelsesadgang efter forordningen indebærer, at der med den gældende ordning vil kunne opstå tilfælde, hvor der kan foretages udlæg – midlertidigt og som en sikringsforanstaltning – i henhold til retsafgørelser, der ikke opfylder betingelserne for anerkendelse eller fuldbyrdelse i Danmark, da indsigelser herom som anført i pkt. 3.4 ovenfor først kan behandles af landsretten efter appel.

En sådan situation må dog forventes sjældent at ville opstå i praksis. Hertil kommer, at der – hvis den nuværende ordning ikke videreføres – i stedet må forventes en række anmodninger om andre

sikringsmidler, navnlig arrest. Behandlingen af arrestanmodninger er imidlertid væsentligt mere ressourcetung og omkostningskrævende for parterne, mens den gældende adgang til at foretage udlæg er forholdsvis enkel og smidig og efter det oplyste ikke har givet anledning til særlige problemer i praksis. Hertil kommer, at eksekvaturagen i almindelighed må forventes at kunne afsluttes relativt hurtigt, så der foreligger en endelig stillingtagen til, om den udenlandske retsafgørelse kan anerkendes og fuldbyrdes her i landet.

På denne baggrund bør der efter Justitsministeriets opfattelse svarende til ordningen efter EF-domskonventionsloven være adgang til at foretage udlæg eller andre fuldbyrdelseskridt, når retsafgørelsen er erklæret eksigibel, uanset om kærefristen for afgørelsen om eksigibilitet ikke er udløbet eller en eventuel kære ikke er afgjort. Udlægget mv. vil dog som hidtil alene have karakter af en sikrende foranstaltning, og der vil således f.eks. ikke kunne foretages tvangsauktion over udlagt gods.

Der henvises til lovforslagets § 4, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

5.5. I tilknytning til forslaget om, at der kan indgives anmodning til fogedretten om tvangsfuldbyrdelse allerede samtidig med anmodningen om eksekvatur, jf. lovforslagets § 2, stk. 2, og pkt. 5.3 ovenfor, kan det overvejes, hvilket tidspunkt der skal være afgørende ved beregningen af prioritetsstillingen for et udlæg i henhold til en sådan anmodning i forhold til andre udlæg i samme aktiv.

Efter retsplejelovens § 526 regnes et udlægs prioritetsstilling ved flere udlæg i samme aktiv i almindelighed fra tidspunktet for indgivelse af udlægsbegæringen. Dog antages det i retspraksis, at fortrinsretten kan fortabes, såfremt fordringshaveren forsømmer at søge forretningen fremmet.

Da der efter den foreslåede ordning først skal træffes afgørelse om eksigibilitet, før fogedretten vil kunne skride til fuldbyrdelse af retsafgørelsen, vil det i praksis kunne forekomme, at der forløber nogen tid, fra der indgives anmodning om fuldbyrdelse af den udenlandsk retsafgørelse, til der foretages udlæg på baggrund af anmodningen. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis eksekvaturanmodningen er mangelfuld og ikke indeholder de nødvendige oplysninger. Det kan i den forbindelse også nævnes, at forordningen ikke indeholder en frist for fordringshaverens kære af en afgørelse om at nægte eksekvatur, jf. pkt. 5.4 ovenfor.

På denne baggrund bør et udlægs plads i rækkefølgen mellem flere udlæg i samme aktiv efter Justitsministeriets opfattelse i disse tilfælde tidligst regnes fra afgørelsen om, at den udenlandske retsafgørelse er eksigibel. I praksis vil dette i vidt omfang svare til, hvad der efter retsplejelovens § 526 ville gælde, hvis fordringshaveren først efter fogedrettens afgørelse om, at den udenlandske retsafgørelse er eksigibel, kunne indgive en anmodning om fuldbyrdelse til fogedretten.

Indeholder eksekvaturanmodningen alle de nødvendige oplysninger og dokumenter, må fogedrettens afgørelse om eksigibilitet i øvrigt i almindelighed antages at kunne træffes inden for få dage efter anmodningens indgivelse.

Der henvises til lovforslagets § 4, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

5.6. Som anført i pkt. 4 ovenfor deltager Danmark ikke i vedtagelsen af ændringer til Bruxelles I-forordningen, og sådanne ændringer er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark,

jf. forbeholdet om retlige og indre anliggender. Det samme gælder de gennemførelsesforanstaltninger, som Kommissionen med bistand af det rådgivende udvalg vedtager efter forordningens artikel 74. Tiltræder Danmark ikke ændringerne eller gennemførelsesforanstaltningerne betragtes det som en opsigelse af parallelaftalen, jf. pkt. 4.1 ovenfor.

Efter forordningens artikel 73 skal Kommissionen senest 5 år efter forordningens ikrafttræden (dvs. i løbet af 2007) udarbejde en rapport om anvendelse af forordningen, om fornødent ledsaget af ændringsforslag.

Fremtidige ændringer af forordningen og gennemførelsesbestemmelserne hertil vil antagelig typisk være justeringer af mere teknisk karakter bl.a. i lyset af de praktiske erfaringer med forordningens anvendelse, ligesom der f.eks. kan blive tale om gennemførelsesforanstaltninger om tilpasninger af standardformularerne i bilagene til forordningen.

På denne baggrund foreslås det, at justitsministeren kan bestemme, at loven finder tilsvarende anvendelse på ændringer af og gennemførelsesforanstaltninger til Bruxelles I-forordningen, som Danmark har tiltrådt, jf. parallelaftalens artikel 3 og 4, således at disse også gælder her i landet. Dette indebærer, at man fra dansk side som udgangspunkt administrativt kan tiltræde og gennemføre kommende ændringer af og gennemførelsesforanstaltninger til forordningen. En tilsvarende bemyndigelsesbestemmelse findes i EF-domskonventionslovens § 15. Det bemærkes, at Folketingets Europaudvalg efter de gældende retningslinjer for den danske EU-beslutningsprocedure vil blive orienteret om væsentlige forslag til ændringer af forordningen inden vedtagelsen i Rådet. Hvis der måtte blive tale om ændringer af en sådan karakter, at Danmark ved en tiltrædelse må anses at blive undergivet forpligtelser af større betydning, kræves Folketingets forudgående samtykke efter grundlovens § 19.

Der foregår for tiden forhandlinger mellem de kontraherende parter i Lugano-konventionen – hvis regler i dag i det væsentlige svarer til reglerne i EF-domskonventionen, jf. pkt. 2.2 ovenfor – om en modernisering af denne konvention, således at reglerne i det væsentlige kommer til at svare til reglerne efter Bruxelles I-forordningen. Det må på det foreliggende grundlag forventes, at der alene vil blive tale om enkelte justeringer og supplerende bestemmelser i forhold til det, der gælder efter Bruxelles I-forordningen.

Det foreslås på den baggrund, at der i loven indsættes en bemyndigelse til justitsministeren til at bestemme, at loven med de nødvendige ændringer finder tilsvarende anvendelse på konventioner om andre landes (dvs. ikke EU-medlemsstater) tilknytning til Bruxelles I-forordningen eller regler, der i det væsentlige svarer hertil. Hermed sigtes navnlig til de ovennævnte igangværende forhandlinger om revision af Lugano-konventionen. En konvention, hvorefter de gældende regler i Lugano-konventionen erstattes af regler, der i det væsentlige svarer til reglerne i Bruxelles I-forordningen, vil således kunne tiltrædes og gennemføres administrativt her i landet. Dette svarer i det væsentlige til den tidligere bestemmelse i EF-domskonventionslovens § 15, som denne var udformet inden dansk tiltræden af Lugano-konventionen, som på daværende tidspunkt var under forhandling (jf. lov nr. 325 af 4. juni 1986).

Hvis Danmark ved at tiltræde sådanne eventuelle overenskomster vil blive undergivet forpligtelser af større betydning, kræves Folketingets samtykke efter grundlovens § 19.

Der henvises til lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil.

6. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om Bruxelles I-forordningen og skaber det retlige grundlag for dansk tilknytning på mellemstatsligt grundlag til Bruxelles I-forordningen, der som følge af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

7. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der henvises til bemærkningerne ovenfor under pkt. 6.	

8. Høring

Lovforslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Præsidenten for Retten i Aalborg, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Amtsrådsforeningen, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Inkasso-

Brancheforening, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Sø-Restaurations Forening, Dansk Told- og Skatteforbund, Danske Speditører, De Danske Patentagenters Forening, Det Danske Voldgiftsinstitut, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund 3F, Finansrådet, Fiskernes Forbund, FOA – Fag og Arbejde, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Politimestre i Danmark, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsamtsjurister, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Forsikring & Pension, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Handels- og Kontorfunktionærernes forbund i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, HTS-I, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsorganisationen i Danmark LO, Liberale Erhvervs Råd, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Procesbevillingsnævnet, Realkreditrådet, Restaurationsbranchens Forbund, Sammenslutningen af Danske Pantebrevshandlere, Statsansattes Kartel, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Syddansk Universitet, Søfartens Arbejdsmiljøråd, Søfartens Ledere – Dansk Navigatorforening, Sømændenes Forbund, Sølovudvalgets medlemmer, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Århus Retshjælp og Århus Universitet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til kapitel 1

Til § 1

Det foreslås, at bestemmelserne i parallelaftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område samt bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen og gennemførelsesforanstaltningerne hertil, der udgør en del af parallelaftalen, gælder her i landet, jf. bilag 1-4 til lovforslaget. Disse regler erstatter mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater de gældende regler i EF-domskonvention og EF-domskonventionsloven, der dog fortsat vil gælde for sager, som ikke er omfattet af parallelaftalens overgangsregler, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 14.

Svarende til, hvad der i dag gælder efter EF-domskonventionsloven, skal Bruxelles I-forordningens regler om retternes kompetence (værneting) inden for forordningens anvendelsesområde således anvendes i stedet for retsplejelovens værnetingsregler. Tilsvarende skal spørgsmålet om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser mv. fra andre EU-medlemsstater behandles efter reglerne i forordningen (inden for dens anvendelsesområde). Bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen er nærmere beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.

Parallelaftalens artikel 6, stk. 1, indebærer, at EF-traktatens almindelige bestemmelser om præjudicielle søgsmål finder anvendelse på parallelaftalens område, jf. EF-traktatens artikel 68, stk. 1. Hvis et spørgsmål om gyldigheden eller fortolkningen af parallelaftalen, herunder bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen mv., som udgør en del af parallelaftalen, rejses under en retssag ved en dansk domstol, hvis afgørelser ikke kan appelleres, skal domstolen – hvis den skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål er nødvendig, før den afsiger dom – således anmode EF-Domstolen om at afgøre spørgsmålet. Dette svarer til, at danske domstole på en række andre områder, hvor der kan opstå EU-retlige spørgsmål, efter reglerne i EF-traktaten i visse tilfælde kan eller skal forelægge et såkaldt præjudicielle spørgsmål for EF-Domstolen, hvis afgørelse af det forelagte EU-retlige spørgsmål herefter skal lægges til grund under den danske domstols afgørelse af den sag, der gav anledning til det præjudicielle spørgsmål (EF-traktatens artikel 234).

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til kapitel 2

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse fastsætter regler om eksekvaturproceduren, dvs. fremgangsmåden ved anmodninger om, at en udenlandsk retsafgørelse erklæres eksigibel i Danmark. Bestemmelsen supplerer reglerne, der er fastsat i parallelaftalen og Bruxelles I-forordningen om f.eks., hvilken ret der er kompetent, og om udformningen af anmodningen.

Den foreslåede fremgangsmåde svarer i vidt omfang til fremgangsmåden efter EF-domskonventionsloven. Når retsafgørelsen er erklæret eksigibel, vil den kunne fuldbyrdes her i

landet efter de regler, der gælder for fuldbyrdelse af danske afgørelser med de nødvendige ændringer, jf. lovforslagets § 4 og bemærkningerne hertil. Bruxelles I-forordningen regulerer som EF-domskonventionen alene eksekvaturproceduren, mens reglerne om den efterfølgende tvangsfuldbyrdelse er overladt til medlemsstaterne, hvilket for Danmarks vedkommende navnlig vil sige retsplejelovens regler herom.

Af parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra h, jf. forordningens bilag II, fremgår, at anmodning om eksekvatur for Danmarks vedkommende skal indgives til byretten. Det foreslås i *stk. 1*, at anmodning indgives til fogedretten svarende til ordningen efter EF-domskonventionsloven. Af forordningens artikel 39 fremgår, at den stedlige kompetence afgøres efter den parts bopæl, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, eller efter fuldbyrdelsesstedet.

Ved EF-domskonventionsloven, der gennemfører EF-domskonventionen i dansk ret, skelnes der ikke som i forordningen udtrykkeligt mellem en anmodning om eksigibilitet og en anmodning om fuldbyrdelse. Principielt er der imidlertid tale om to afgørelser, idet fogedretten først skal tage stilling til, om sagen kan fuldbyrdes, inden fogedretten kan skride til selve fuldbyrdelsen. Endvidere er en anmodning om eksekvatur ikke belagt med retsafgift, mens der opkræves retsafgift af en anmodning om fuldbyrdelse efter de almindelige regler i retsafgiftslovens kapitel 3 om afgifter for foged- og auktionsforretninger, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 11.

Med henblik på at sikre en fortsat enkel procedure for indgivelse af en anmodning om eksekvatur og om fuldbyrdelse foreslås det i *stk. 2*, at der samtidig med anmodning om eksekvatur kan indgives anmodning om efterfølgende tvangsfuldbyrdelse efter retsplejelovens regler. Dette svarer i realiteten til, hvad der gælder efter EF-domskonventionsloven. En anmodning om fuldbyrdelse vil skulle opfylde de almindelige regler i retsplejelovens § 488 om indgivelse af begæring til fogedretten. Når fogedretten har truffet kendelse om eksekvatur, iværksættes fuldbyrdelsessagen.

Da der ikke i dansk ret er regler for valg af ”processuel bopæl”, skal den, der fremsætter en anmodning om eksekvatur, efter forordningens artikel 40, stk. 2, udpege en procesfuldmægtig, hvortil meddelelser vedrørende sagen kan sendes. Det er ikke et krav, at den pågældende opfylder betingelserne i retsplejelovens § 260 for at være rettergangsfuldmægtig, medmindre den pågældende som rettergangsfuldmægtig også skal repræsentere parten under sagen.

Efter forordningens artikel 53 skal rekvirenten (den anmodende part) vedlægge en genpart af den retsafgørelse, der ønskes erklæret eksigibel, og en attest fra den kompetente myndighed i domsstaten. Af attesten, der er vedhæftet forordningen som bilag V, fremgår bl.a., at afgørelsen er eksigibel i domslandet, oplysning om hvornår det indledende processkrift er forkyndt, såfremt sagsøgte er udeblevet, og om der er parter, der har haft fri proces.

Forordningen indeholder ikke regler om, hvilke krav der konkret skal stilles til godtgørelse af afgørelsens ægthed, men en genpart, der f.eks. er bekræftet af den udstedende ret må – som efter EF-domskonventionslovens § 5, stk. 2, nr. 1 – i almindelighed anses for at være tilstrækkelig dokumentation.

Er attesten ikke vedlagt anmodningen, kan retten fastsætte en frist for dens fremskaffelse, anerkende et tilsvarende dokument, eller – såfremt retten anser sagen for tilstrækkeligt oplyst – fritage for kravet, jf. artikel 55. Retten kan kræve en bekræftet oversættelse af dokumenterne, jf. artikel 55, stk. 2. Retten kan derimod ikke kræve, at dokumenterne er legaliseret, jf. artikel 56.

Fogedrettens prøvelse begrænser sig til, om de formelle betingelser for at erklære den udenlandske retsafgørelse eksigibel er opfyldt, jf. forordningens artikel 41, og lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.4. Fogedretten kan således ikke afslå at erklære en retsafgørelse for eksigibel under henvisning til, at retsafgørelsen efter forordningens artikel 34 og 35 ikke kan anerkendes, f.eks. fordi afgørelsen åbenbart strider mod grundlæggende retsprincipper, eller fordi stævningen mv. ikke er behørigt forkyndt for sagsøgte. Indsigelser herom kan først prøves af landsretten i forbindelse med en eventuel kærebehandling.

Fogedretten kan heller ikke prøve sagens realitet (dvs. om afgørelsen materielt er rigtig). Fogedretten må dog kunne prøve, f.eks. om anmodningen er omfattet af forordningens anvendelsesområde, og om anerkendelse og fuldbyrdelse skal nægtes under henvisning til lovforslagets § 5 om visse borgerlige krav i straffesager, jf. bemærkningerne til denne bestemmelse.

Som det også er tilfældet efter EF-domskonventionen, træffes fogedrettens afgørelse, uden at den forpligtede får lejlighed til at udtale sig, jf. forordningens artikel 41. Fogedrettens afgørelse træffes ved kendelse, jf. forslaget til *stk. 3*.

Fogedretten skal straks underrette fordringshaveren om afgørelsen, jf. forordningens artikel 42. Efter forordningen er det overladt til lovgivningen i medlemsstaterne at bestemme formen for meddelelsen til fordringshaveren, der derfor efter rettens bestemmelse f.eks. kan ske ved almindeligt brev til fordringshaverens repræsentant her i landet. En afgørelse om eksigibilitet skal efter forordningens artikel 42 – sammen med retsafgørelsen, hvis dette ikke tidligere er sket – forkyndes for den forpligtede, der så har mulighed for at fremsætte sine indsigelser i forbindelse med en appel.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse indeholder regler om appel af en eksekvaturafgørelse. Parterne kan efter forslaget til *stk. 1*, jf. også parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra i, jf. forordningens bilag III, kære afgørelsen om eksekvatur til landsretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37 med de fornødne ændringer, jf. nedenfor, hvilket svarer til, hvad der gælder efter EF-domskonventionsloven.

Kærefristen for den forpligtede, hvis den udenlandske retsafgørelse erklæres eksigibel, er efter forordningens artikel 43, stk. 5, en måned fra forkyndelsen af forordningen. Fristen er dog to måneder, hvis den forpligtede har bopæl i en anden medlemsstat, men derimod ikke i et tredjeland. Fristen kan ikke forlænges på grund af afstanden, jf. forordningens artikel 43, stk. 5. Derimod kan retten undtagelsesvis tillade kære af andre grunde efter fristens udløb indtil 6 måneder efter afgørelsen, jf. retsplejelovens § 394, stk. 2. Der gælder derimod ingen kærefrist for fordringshaveren i tilfælde, hvor den udenlandske retsafgørelse ikke erklæres eksigibel.

Efter forslaget til *stk. 2*, jf. også parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra j, kan landsrettens afgørelse med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet kæres til Højesteret. Procesbevillingsnævnet kan give tilladelse, hvis kæren vedrører spørgsmål af principiell karakter, jf. retsplejelovens § 392, stk. 2. Ansøgning om kærertiladelse skal indgives inden 2 uger, efter at afgørelsen er truffet. Procesbe-

villingsnævnet kan dog undtagelsesvis give tilladelse, hvis ansøgning indgives senere, men inden 6 måneder, efter at afgørelsen er truffet.

Efter forordningens artikel 43, stk. 3, skal appellen behandles i overensstemmelse med reglerne for kontradiktorisk procedure. Det foreslås på den baggrund i *stk. 3*, at den ret, hvortil afgørelsen er kæret (landsretten eller Højesteret), skal give parterne adgang til at udtale sig, og at retten kan bestemme, at der skal foretages mundtlig forhandling. Retten skal tage stilling til spørgsmålet om mundtlig forhandling efter en samlet vurdering af sagens konkrete omstændigheder, herunder parternes ønsker herom. Retten kan af egen drift – dvs. også selv om ingen af parterne fremsætter begæring herom – træffe beslutning om mundtlig forhandling.

Den foreslåede bestemmelse indebærer mindre afvigelser fra de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 37. Efter retsplejelovens § 397, stk. 1, har parterne adgang til at fremkomme med skriftlige udtalelser. Retten har imidlertid ikke pligt til udtrykkeligt at vejlede parterne herom, og udtalelser, der fremkommer senere end 10 dage efter byrettens meddelelse om sagens oversendelse til landsretten, tages kun i betragtning, hvis sagen endnu ikke er afgjort. Efter retsplejelovens § 398 kan retten bestemme, at der skal foretages mundtlig forhandling, hvor særlige grunde taler derfor. Udgangspunktet efter de almindelige regler er således, at kæresager behandles på skriftligt grundlag.

Den foreslåede ordning svarer i det væsentlige til, hvad der gælder efter EF-domskonventionslovens § 11.

Efter forordningens artikel 43, stk. 4, skal retten, såfremt den forpligtede ikke giver møde i en appelsag, der er rejst af fordringshaveren, sikre sig, at der er sket behørig forkyndelse for den forpligtede, jf. reglerne i forordningens artikel 26, stk. 2-4.

Appelinstansen kan afslå at erklære retsafgørelsen for eksigibel eller ændre en afgørelse om eksigibilitet af de grunde, der er nævnt i forordningens artikel 34 og 35, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3. Afgørelsen skal træffes hurtigst muligt. Appelinstansen kan ikke prøve sagens realitet (dvs. om afgørelsen materielt er rigtig), jf. forordningens artikel 45, stk. 2.

Er den afgørelse, der søges fuldbyrdet, appelleret eller søgt genoptaget eller er fristen herfor ikke udløbet, kan appelinstansen udsætte sagen eller gøre fuldbyrdelsen betinget af sikkerhed, jf. artikel 46.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til § 4

Den foreslåede bestemmelse indeholder regler om fuldbyrdelse. Det foreslås i *stk. 1*, at en retsafgørelse, der er erklæret eksigibel, med de ændringer, der følger af denne lov – jf. bl.a. stk. 2 og 3 nedenfor – kan fuldbyrdes efter de regler, som gælder for fuldbyrdelse af danske afgørelser, hvilket navnlig vil sige retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse. En tilsvarende bestemmelse findes i EF-domskonventionslovens § 14.

Er der ikke allerede indgivet anmodning om tvangsfuldbyrdelse samtidig med anmodningen om eksekvatur, jf. lovforslagets § 2, stk. 2, fremsættes anmodningen efter den almindelige regel i retsplejelovens § 488.

Efter forslaget til *stk. 2* kan der foretages udlæg og andre fuldbyrdelsesskridt, når der er afsagt kendelse om eksigibilitet, selv om fristen for kære af kendelsen endnu ikke er udløbet, eller en indgivet kære endnu ikke er afgjort. Den underliggende retsafgørelse skal være eksigibel i hjemlandet. Derimod kræves det ikke, at den er endelig og upåanket. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionslovens § 8, stk. 2. Det er som efter EF-domskonventionsloven ikke en betingelse, at den for danske afgørelser almindelige fuldbyrdelsesfrist på 14 dage, jf. retsplejelovens § 480, er udløbet.

Erklæres retsafgørelsen eksigibel, kan der foretages fuldbyrdelse efter retsplejelovens regler, f.eks. udlæg for pengekrav i skyldnerens aktiver. Der kan dog, indtil kærefristen er udløbet, eller en eventuel kære er afgjort, ikke foretages skridt, der går videre end til at sikre tilstedeværelsen af gods, hvori fuldbyrdelse kan ske eller andre skridt, der går videre end til at sikre tilstedeværelsen af gods, hvori fuldbyrdelse kan ske. Der kan således i dette tidsrum ikke afholdes tvangsauktion, ligesom fogedretten ved udlæg i rede penge må tage beløbet i forvaring.

Da der kan foretages udlæg for fordringen, vil der i almindelighed ikke være mulighed for at foretage arrest til sikkerhed for kravet, jf. retsplejelovens 627.

Spørgsmålet om, hvorvidt udlægsforretningen vil kunne udsættes eller betinges af sikkerhedsstillelse, er ikke reguleret i forordningen. Forordningens artikel 46 om udsættelse omfatter alene appelinstantens behandling af eksekvaturspørgsmålet. Hvor særlige omstændigheder efter en samlet konkret vurdering tilsiger det, må det efter Justitsministeriets opfattelse antages, at fogedretten vil kunne udsætte fuldbyrdelsen eller kræve sikkerhedsstillelse efter retsplejelovens § 502, f.eks. indtil afgørelsen om eksigibilitet er endelig. Der kan dog ikke kræves sikkerhedsstillelse med den begrundelse, at fordringshaveren er udlænding eller ikke har bopæl eller opholdssted i Danmark, jf. forordningens artikel 51.

For et udlæg efter denne bestemmelse regnes pladsen i prioritetsrækkefølgen mellem flere udlæg i samme aktiv tidligst fra tidspunktet for rettens afgørelse om, at retsafgørelsen er eksigibel, jf. forslaget til *stk. 2, 3. pkt.* Bestemmelsen indebærer en mindre afvigelse fra retsplejelovens § 526, hvorefter det er udgangspunktet, at udlægget regnes fra anmodningen om fuldbyrdelse.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til § 5

Forordningens artikel 61 indeholder en mulighed for, at medlemsstaterne under visse omstændigheder kan afslå at anerkende eller fuldbyrde en afgørelse om et borgerligt krav truffet i en anden medlemsstat i forbindelse med en sag om retsforfølgning for en uagtsom lovovertrædelse. En lignende bestemmelse findes i artikel II i protokol til EF-domskonventionen, der er gennemført i dansk ret ved EF-domskonventionslovens § 1, § 3, stk. 1, og § 6, stk. 2.

Artikel 61 fastsætter en række betingelser for, at anerkendelse eller fuldbyrdelse kan nægtes. Der skal være tale om en afgørelse vedrørende et borgerligt krav truffet inden for rammerne af en

straffesag vedrørende en uagtsom lovovertrædelse. Afgørelsen skal rette sig mod en person, som ikke har bopæl eller er statsborger i afgørelsesstaten. Den pågældende skal være udeblevet efter at være tilsagt til at møde personligt i sagen, og endelig skal den pågældende ikke have haft mulighed for at varetage sine interesser under sagen.

Baggrunden for denne mulighed for at nægte anerkendelse og fuldbyrdelse er, at det i visse stater ikke er muligt at lade sig repræsentere ved andre under sagen, når man er tilsagt til at møde personligt.

Det foreslås, at retten, når de nævnte betingelser er opfyldt, skal nægte at anerkende eller fuldbyrde afgørelsen, hvilket som nævnt svarer til, hvad der gælder efter EF-domskonventionsloven.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til § 6

Forordningens artikel 49 indeholder en særregel om fuldbyrdelse af tvangsbøder, hvorefter bøden kun er eksigibel i en anden medlemsstat, når bødens størrelse er endeligt fastsat af retterne i domsstaten.

Det foreslås, at der ikke kan fastsættes eller fuldbyrdes forvandlingsstraf for en udenlandsk tvangsbøde. Det samme gælder med hensyn til afgørelser om afsoning af underholdsbidrag, der er pålagt i udlandet. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionsloven § 12, stk. 2.

Til § 7

Det fremgår af forordningens artikel 50, at såfremt en fordringshaver helt eller delvis har haft fri proces eller været fritaget for gebyrer og omkostninger i domsstaten, skal den pågældende i forbindelse med eksekvaturproceduren have meddelt fri proces eller fritagelse for gebyrer og sagsomkostninger i videst mulig omfang efter lovgivningen i fuldbyrdelseslandet. Det fremgår af den attest, som er udfærdiget af retten i domsstaten og vedlagt anmodningen om fuldbyrdelse, om den pågældende har haft fri proces mv.

Efter parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra b, omfatter retten til fri proces eller fritagelse for gebyrer og sagsomkostninger efter artikel 50 også den, som anmoder om fuldbyrdelse i en anden medlemsstat af en afgørelse om underholdsholdspligt, der er truffet af en administrativ myndighed i Danmark. I disse tilfælde skal den pågældende fremlægge en erklæring fra Justitsministeriet om, at han eller hun opfylder de økonomiske betingelser for helt eller delvis at få meddelt fri proces eller blive fritaget for gebyrer og omkostninger. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionens artikel 44, stk. 3, der er gennemført ved EF-domskonventionslovens § 13.

Efter retsplejelovens § 331, stk. 3, omfatter fri proces, der er meddelt til en sag ved danske domstole, bl.a. også fuldbyrdelse af afgørelsen. Efter retsplejelovens § 503 træffer fogedretten bestemmelse om betaling af omkostninger ved gennemførelsen af kravet.

Det foreslås på denne baggrund, at fordringshaveren i forbindelse med fuldbyrdelsessagen i Danmark har fri proces eller er fritaget for gebyrer og omkostninger i samme omfang som under domssagen i en anden medlemsstat. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionslovens § 13.

Til § 8

Det fremgår af forordningens artikel 57, at officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt og eksigible i en medlemsstat, efter anmodning skal erklæres for eksigible i en anden medlemsstat efter eksekvaturproceduren. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionens artikel 50, der er gennemført i dansk ret ved EF-domskonventionslovens § 1 og § 4, stk. 2.

”Officielt bekræftede dokumenter” er ikke defineret i forordningen og er ikke et almindeligt kendt begreb i dansk ret, men kan f.eks. være private retsakter, der er givet en fuldbyrdelsespåtegning af en notar. Aftaler om underholdspligt, som er indgået over for en administrativ myndighed eller bekræftet af en sådan, anses også for et officielt bekræftet dokument, jf. forordningens artikel 57, stk. 2.

Det fremgår endvidere af forordningens artikel 58, at retsforlig, som er eksigible i oprindelseslandet, kan fuldbyrdes på samme betingelser som officielt bekræftede dokumenter. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionens artikel 51, der er gennemført i dansk ret ved EF-domskonventionslovens § 1 og § 4, stk. 2.

Det foreslås på den baggrund, at de foreslåede regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser finder tilsvarende anvendelse på anmodninger om, at et officielt bekræftet dokument eller et retsforlig erklæres for eksigibelt, jf. forslaget til *nr. 1*. Dette svarer til ordningen efter EF-domskonventionslovens § 4, stk. 2.

Også når det gælder officielt bekræftede dokumenter og retsforlig kan fogedretten kun foretage en formel prøvelse af anmodningen, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.3. I landsretten kan fuldbyrdelse kun nægtes, hvis det åbenbart ville stride mod grundlæggende retsprincipper i fuldbyrdelsesstaten. De øvrige nægtelsesgrunde i forordningen er efter deres indhold ikke relevante i relation til officielt bekræftede dokumenter og retsforlig. Såvel fogedretten som senere instanser må dog kunne prøve, f.eks. om anmodningen er omfattet af forordningens anvendelsesområde.

En anmodning om fuldbyrdelse af et officielt bekræftet dokument eller et retsforlig skal vedlægges en attest fra oprindelsesstaten, hvoraf bl.a. fremgår, at dokumentet er eksigibelt, jf. artikel 57, stk. 4, jf. artikel 53, stk. 2, og artikel 58. Attesten er vedhæftet som henholdsvis bilag V (retsforlig) og VI (officielt bekræftede dokumenter) til forordningen

Det fremgår af forordningens artikel 33, at retsafgørelser truffet i en anden medlemsstat skal anerkendes uden anvendelse af en særlig procedure. Anerkendelsen indebærer, at retsafgørelsen har materiel retskraft (dvs. at en sag mellem samme parter om samme spørgsmål skal afvises, og at afgørelsen, for så vidt angår de spørgsmål, den har afgjort, skal lægges til grund i nye sager mellem parterne). Anerkendelse kan kun nægtes, hvis der foreligger en af de nægtelsesgrunde, der er nævnt i forordningens artikel 34 og 35, jf. herom lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3. Bestemmelsen svarer til EF-domskonventionens artikel 26, stk. 2, der er gennemført i dansk ret ved EF-domskonventionslovens §§ 1 og 3.

Bestrides anerkendelsen, kan en berettiget part dog gennem en eksekvaturprocedure få rettens afgørelse af, om afgørelsen anerkendes. Det foreslås i *nr. 2*, at reglerne i lovforslagets kapitel 2

om anerkendelse og fuldbyrdelse finder tilsvarende anvendelse på sådanne anmodninger om, at en retsafgørelse skal anerkendes. Dette svarer til EF-domskonventionslovens § 3, stk. 3.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til kapitel 3

Til § 9

Efter forslaget til *stk. 1* bemyndiges justitsministeren til at fastsætte gennemførelsesbestemmelser til opfyldelse af parallelaftalen mv., hvis der f.eks. som følge af senere ændringer til forordningen mv. måtte være behov for det (f.eks. om den praktiske fremgangsmåde ved indgivelse af anmodninger til fogedretten).

Efter forslaget til *stk. 2* kan justitsministeren bestemme, at loven med de nødvendige ændringer finder anvendelse på ændringer af og gennemførelsesbestemmelser til Bruxelles I-forordningen, som Danmark har tiltrådt, jf. parallelaftalens artikel 3 og 4. Bestemmelsen indebærer, at fremtidige ændringer af og gennemførelsesforanstaltninger til forordningen som udgangspunkt kan tiltrædes og gennemføres administrativt her i landet.

Efter forslaget til *stk. 3* kan justitsministeren fastsætte, at lovens regler med de nødvendige ændringer også skal finde anvendelse på konventioner med andre lande (dvs. ikke EU-medlemsstater) og territorier om tilknytning til reglerne i Bruxelles I-forordningen eller bestemmelser, der i det væsentlige svarer hertil. Hermed sigtes navnlig til de igangværende forhandlinger om revision af Lugano-konventionen. En konvention, hvorefter de gældende regler i Lugano-konventionen erstattes af regler, der i det væsentlige svarer til reglerne i Bruxelles I-forordningen, vil således som udgangspunkt kunne tiltrædes og gennemføres administrativt her i landet.

Udtrykket ”territorier” i bestemmelsen sigter til visse EU-medlemsstaters oversøiske territorier, som ikke er omfattet af Bruxelles I-forordningen. Med bestemmelsen bliver det muligt administrativt at gennemføre eventuelle fremtidige aftaler om disse områders tilknytning til forordningen, jf. herved også parallelaftalens § 8, stk. 2.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til kapitel 4

Til § 10

Det foreslås, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Efter parallelaftalens artikel 12, stk. 2, træder aftalen i kraft den første dag i den sjette måned efter parternes meddelelse om, at de har afsluttet de nødvendige procedurer. Fællesskabet har den 2. maj 2006 meddelt, at man har afsluttet de nødvendige procedurer. Ikrafttrædelsen af parallelaftalen afhænger således af Danmarks meddelelse til Fællesskabet om lovforslagets endelige vedtagelse, og lovens ikrafttræden vil blive fastsat i overensstemmelse hermed.

Parallelaftalens artikel 9, jf. forordningens artikel 66, indeholder nærmere overgangsregler for, hvilke sager der til sin tid vil være omfattet af reglerne i parallelaftalen og Bruxelles I-forordningen mv. Reglerne i EF-domskonventionen og EF-domskonventionsloven vil fortsat gælde for sager, som efter disse overgangsregler ikke vil være omfattet af parallelaftalen og Bruxelles-forordningen.

Til § 11

(Retsplejeloven)

Til nr. 1 (§ 247, stk. 1)

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at de særlige bestemmelser om retternes kompetence i parallelaftalen og Bruxelles I-forordningen efter lovforslaget gælder her i landet, jf. lovforslagets § 1. Det foreslås, at det i retsplejelovens § 247, stk. 1 – som for så vidt angår EF-domskonventionen – udtrykkeligt fastslås, at de regler om retternes kompetence, der følger af Bruxelles I-forordningen mv., træder i stedet for retsplejelovens almindelige regler herom.

Det foreslås endvidere en konsekvensændring af retsplejelovens § 247, stk. 2.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.

Til § 12

(Retsafgiftsloven)

Til nr. 1 (20, nr. 8)

Det foreslås, at det i retsafgiftsloven som et nyt nummer (§ 20, nr. 8) præciseres, at anmodninger om afgørelser efter eksekvaturproceduren efter loven om Bruxelles I-forordningen mv. (og efter EF-domskonventionsloven) er fritaget for retsafgift. Dette svarer til, hvad der antages at gælde i dag efter EF-domskonventionsloven. Der skal derimod som hidtil betales retsafgift efter retsafgiftslovens kapitel 3 om afgifter for faged- og auktionsforretninger for anmodninger om selve fuldbyrdelsen.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at en eksekvaturanmodning efter lovforslaget betragtes som en selvstændig fagedforretning i overensstemmelse med systematikken i forordningen, mens der efter de gældende regler i EF-domskonventionsloven ikke skelnes udtrykkeligt mellem anmodninger om eksekvatur og anmodninger om fuldbyrdelse, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.

Det fremgår i øvrigt af forordningens artikel 52, at der ikke må opkræves skat, afgift eller gebyr beregnet i forhold til sagens værdi for behandlingen af eksekvaturanmodninger.

Til § 13

(Søloven)

Til nr. 1 og 2 (§ 310, stk. 5, og § 429, stk. 3)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af Danmarks tiltræden på mellemstatsligt grundlag af reglerne i Bruxelles I-forordningen.

Sølovens § 310, stk. 1 og 4, indeholder regler om henholdsvis værnetingsaftaler og værneting vedrørende tvister om transport af stykgods. Efter § 310, stk. 5, gælder bestemmelserne ikke, bl.a. hvis andet følger af EF-domskonventionen eller Lugano-konventionen. Det foreslås, at bestemmelsen ændres således, at sølovens § 310, stk. 1 og 4, ikke gælder, bl.a. hvis andet følger af lov om Bruxelles I-forordningen mv. eller af EF-domskonventionsloven, herunder af bekendtgørelser udstedt i medfør af disse love. Dette indebærer, at de nævnte bestemmelser ikke finder anvendelse, hvis andet følger af Danmarks forpligtelser i henhold til parallelaftalen vedrørende Bruxelles I-forordningen eller i henhold til EF-domskonventionen og Lugano-konventionen, der er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse i henhold til EF-domskonventionsloven (bekendtgørelse nr. 70 af 12. februar 1996 om anvendelse af lov om EF-domskonventionen mv. på konventionen af 16. september 1988 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, og de til denne konvention knyttede protokoller mv.)

Sølovens § 429, stk. 1 og 2, indeholder regler om værneting og om værnetingsaftaler i relation til søgsmål om befordring af passagerer og rejsegods. Efter lovens § 429, stk. 3, gælder reglerne ikke, hvis andet følger af EF-domskonventionen. Det foreslås, at bestemmelsen ændres således, at sølovens § 429, stk. 1 og 2, ikke gælder, bl.a. hvis andet følger af loven om Bruxelles I-forordningen mv. eller af EF-domskonventionsloven, herunder af bekendtgørelser i henhold til disse love, jf. ovenfor vedrørende sølovens § 310.

Til § 14

(Sømandsloven)

Til nr. 1-3 (§ 17, stk. 1, nr. 7, § 64, stk. 4 og 5)

Der er tale om konsekvensændringer som følge af Danmarks tiltræden på mellemstatsligt grundlag af reglerne i Bruxelles I-forordningen.

Af sømandslovens § 17, stk. 1, nr. 7, fremgår, at skibsføreren kan afskedige en sømand, hvis denne indbringer en tvist om tjenesteforholdet for udenlandsk myndighed.

Af sømandslovens § 64, fremgår, at en tvist mellem skibsføreren og en sømand om afregning eller tjenesteforholdet i øvrigt, der opstår, mens skibet er i Danmark, kan indbringes for Søfartsstyrelsen. Opstår tvisten, mens skibet er uden for Danmark, kan den forelægges dansk konsul. Det fremgår endvidere, at tvisten ikke kan indbringes for fremmed myndighed.

Af sømandslovens § 64, stk. 3, fremgår endvidere, at sag mod sømanden kan anlægges ved skibets hjemting, hvis sømanden ikke har andet værneting i Danmark.

Sømandslovens § 64, stk. 4, vedrører deponering af pengebeløb hos konsulen. Af § 64, stk. 4, 3. pkt. fremgår, at beløbet kan kræves udbetalt efter 6 måneders forløb, medmindre tvisten forinden er indbragt for dansk domstol.

Bruxelles I-forordningens kapitel II, afdeling 5 (artikel 18-21), der vedrører sager om individuelle arbejdsaftaler, indebærer, at retterne i andre lande efter omstændighederne vil kunne have kompetence til at påkende sager omfattet af sømandslovens § 64.

Det bemærkes i øvrigt, at forordningens artikel 64 indeholder en særbestemmelse om tvister om hyre mv. mellem en skibsfører og et besætningsmedlem på et søgående skib, der er indregistreret i Grækenland eller Portugal. Efter bestemmelsen kan retten først påkende tvisten, når den diplomatiske eller konsulære repræsentant, som skibet henhører under, er blevet underrettet om tvisten. Bestemmelsen er tidsbegrænset og gælder i 6 år fra forordningens ikrafttræden. Efter parallelaftalens artikel 2, stk. 2, litra d, finder bestemmelsen også anvendelse på skibe, der er indregistreret i Danmark.

Det foreslås, at sømandslovens § 17, stk. 1, nr. 7, ændres således, at skibsføreren kan afskedige en sømand, hvis denne i strid med lovens § 64 indbringer en tvist om tjenesteforholdet for udenlandsk myndighed. Det er således ikke afskedigelsesgrund, såfremt en sømand indbringer tvisten for en udenlandsk ret i tilfælde, hvor denne ret i henhold til bestemmelserne i f.eks. Bruxelles I-forordningen er kompetent til at påkende sagen, jf. nedenfor vedrørende forslaget til sømandslovens § 64, stk. 4.

Det foreslås endvidere som sømandslovens § 64, stk. 4, 3. pkt., at ”dansk domstol” ændres til ”retten”. Det kræves således ikke, at tvisten er indbragt for en dansk domstol, men det forudsættes, at der er tale om en domstol, som efter dansk ret er kompetent til at behandle tvisten.

Det foreslås endelig som sømandslovens § 64, stk. 5, at sømandslovens § 64, stk. 2 og 3, ikke gælder, hvis andet følger af loven om Bruxelles I-forordningen mv. Dette indebærer, at de nævnte bestemmelser ikke finder anvendelse, hvis andet følger af Danmarks forpligtelser i henhold til parallelaftalen vedrørende Bruxelles I-forordningen.

Til § 15

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.